

UDK: 339.727 (497.6 Foča + 497.5 Dubrovnik) “ 1358/1449 “

DOI: 10.51237/issn.2744-1172.2025.54.63

Primljen: 9. 6. 2025.

Prihvaćen: 29. 9. 2025.

Izvorni naučni rad

Esad Kurtović

Univerzitet u Sarajevu – Filozofski fakultet

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

kurtovic.esad@gmail.com

Kreditna zaduženja trgovaca iz Foče u Dubrovniku u periodu 1358–1449.

Apstrakt: Relativno obilje informacija o kreditnoj trgovini u Dubrovniku rezultiralo je s više pristupa sagledavanju mjesta i uloge trgovaca u srednjovjekovnoj Bosni. Pristup Desanke Kovačević-Kojić kao okosnica aktualnog znanja doživio je potvrđivanja, ali i svojevrsna nerazumijevanja. Cilj rada je da se kroz prizmu fočanskih trgovaca izvrši reafirmacija dosadašnjih pristupa i afirmacija ukupnih pokazatelja kroz prizmu stvaranja operativnije baze za daljnja istraživanja. Izvršeno istraživanje pokazuje da je u kreditnoj trgovini Foča najdominantnije središte u istočnoj Bosni te da poslije Drijeva i Srebrenice ima primat nad ostalim naseljima u Bosni (Prača, Goražde, Višegrad, Borač, Visoko, Olovo, Ustikolina, Tjentište, Kreševo, Cernica, Trebinje).

Ključne riječi: kreditna trgovina, Foča, Dubrovnik, fočanski trgovci, dubrovački kreditori

Abstract: The relatively abundant information on credit trade in Ragusa has resulted in multiple approaches to understanding the place and role of merchants in medieval Bosnia. The approach of Desanka Kovačević-Kojić, as the backbone of current knowledge, has been both confirmed and, in some respects, misunderstood. The aim of this paper is to reaffirm existing approaches through the lens of merchants from Foča and to present the overall

findings in a way that creates a more functional basis for further research. The conducted research shows that, within credit trade, Foča was the most dominant center in eastern Bosnia and, after Drijeva and Srebrenica, held primacy over other settlements in Bosnia (Prača, Goražde, Višegrad, Borač, Visoko, Olovo, Ustikolina, Tjentište, Kreševo, Cernica, Trebinje).

Keywords: Credit trade, Foča, Ragusa, Merchants from Foča, Ragusan creditors

Sagledavanje trgovaca domaće bosanske sredine ponajbolje se mjeri kroz pokazatelje iz kreditnog zaduživanja. Kreditna trgovina podrazumijeva kreditorovo davanje robe dužniku koji prema sklopljenom ugovoru u predviđenom terminu vraća kredit u novcu. Ponajviše su predmet kredita tkanine kvalitetnije zanatske izrade, koju trgovci iz Bosne kasnije prodaju u svojoj sredini. Izvršena preprodaja omogućava vraćanje kredita i zaradu, pa su u ovom procesu zadovoljne obje strane. Otuda nisu rijetke situacije o učestalijem prisustvu istih osoba u kreditnoj trgovini kroz više ugovora, različitim iznosima i u dužem vremenskom periodu.¹

Očuvane knjige zaduženja i druge prikupljene informacije Dubrovačkog arhiva određuju našu spoznaju.² Veći je broj fočanskih trgovaca uzimao kredite u periodu 1358–1449. godine. Bez obzira na dosadašnja i pomalo dosadna nabranja koju nudi suhoparna građa na ovome mjestu spominjemo većinu trgovaca jer u ovakvom presjeku oni i treba da se nalaze. Vremenski okviri kreditnog zaduživanja fočanskih trgovaca kreću od prvih spomena Foče do zadnjih informacija iz vremena prije njenog pada pod osmansku vlast 1465, uz naglasak da već od 1449. nema informacija o fočanskim trgovcima u knjigama zaduživanja. Tada

¹ Iscrpno, Ignacij Voje, *Kreditna trgovina u srednjovjekovnom Dubrovniku*, (Sarajevo: ANUBiH, 1976).

² Rad je sastavljen uglavnom na osnovu serija Debita Notariae, Diversa Notariae i Diversa Cancellariae Državnog arhiva u Dubrovniku koja je prezentirana u drugom dijelu rada u: *Prilog: Zaduzenja trgovaca iz Foče u periodu 1358-1449*. Građa je najvećim dijelom objavljena u ispisima Esada Kurtovića i Almira Peca, u kojima ima pogrešaka i propusta.

dolazi do prekida učešća trgovaca u kreditnoj trgovini iz čitave istočne Bosne, a u vezi je sa sukobom hercega Stjepana Vukčića Kosače s Dubrovčanima i prisustvom Osmanlija.³ Promet je pao na leđa dubrovačkih trgovaca, među kojima i onih koji su porijeklom bili Fočaci.

U više navrata sagledavana su zaduženja fočanskih trgovaca. Različiti obimi i visina zaduživanja u skladu su s brojem informacija kojima se raspolaže te načinom na koji se zbrajaju samostalna i zajednička zaduživanja. Svi pristupi su na svoj način korisni za buduća istraživanja, ali njihovo poređenje pokazuje prateće devijacije koje se negativno odražavaju na literaturu i koje bi trebalo prečistiti.⁴ Proučavanja bosanskih trgovaca u kreditnoj trgovini rezultirala su mjerilima veličine trgovaca na osnovu isticanja ukupnih zaduživanja u toku njihovog radnog vijeka, odnosno spomena u arhivskim knjigama, dužinom prisustva i s pratećom učestalošću u zaduživanjima. U iscrpnijem pregledu među blizu 150 fočanskih trgovaca⁵ izvjesno je da njih 20-ak zadovoljavaju uvjete najjačih predstavnika koji su kompatibilni s trgovcima najjačih sredina u Bosni, prije svega u Prači, Goraždu, Višegradu, Podvisokom, Fojnici, pa i s trgovcima dva najveća centra u Srebrenici i Drijevimima.⁶

³ Desanka Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, (Sarajevo: Veselin Masleša, 1978), 170, 172.

⁴ Desanka Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, (Sarajevo: ND BiH, 1961), 125–126; Ista (D. Kovačević-Kojić), *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 175; Pavo Živković, *Ekonomsko-socijalne promjene u bosanskom društvu u XIV i XV stoljeću*, (Tuzla: Univerzal, 1986), 95–143; Bogumil Hrabak, *Foča do kraja XVIII veka*, (Beograd: Autor, 1999), 22–29.

⁵ D. Kovačević-Kojić govori o 82 trgovca u periodu 1401–1449, D. Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 173. Te pokazatelje preuzimaju svi ostali koji prilaze ovoj problematici, B. Hrabak, *Foča do kraja XVIII veka*, 26; P. Živković, "Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku", *Povijesni zbornik*, br. 4, (2009): 49; Marijan Premović, *The Land of Drina in the Middle Ages*, (Lyon: Livre de Lyon 2024), 169. Naš proračun za taj period je 127 trgovaca.

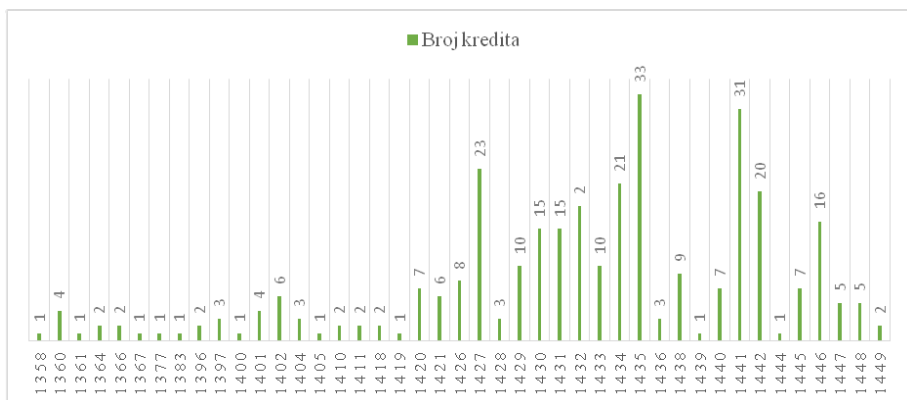
⁶ D. Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, 125–127; Ista (D. Kovačević-Kojić), *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 174–176. Prema osvježanim podacima za Drijeva, proizlazi da je Foča imala veći broj domaćih trgovaca, ali i da su krediti drijevskih trgovaca s većim iznosima, Đuro Tošić, *Trg Drijeva u srednjem vijeku*, (Sarajevo: Veselin Masleša, 1987), 224–225.

Posmatranje fočanskih trgovaca kroz prizmu kreditnog zaduživanja odvija se u dva različita vremenska perioda. Razdvajaju ih prve dvije decenije XV stoljeća u kojima ne samo da izostaju informacije iz arhivskih vrela nego je to ujedno i doba turbulentnijih kretanja u historiji Bosne kada se i podrazumijeva slabija prisutnost trgovaca u općem privrednom prometu. Za razliku od prvog perioda posljednje tri decenije praćenja kreditne trgovine u XV stoljeću na fočanskom području (1420–1449) potvrđuju prisustvo preko 100 domaćih trgovaca.

U 315 ugovora o kreditiranju u periodu 1358–1449.⁷ fočanski trgovci ostvarili su kredite u ukupnom iznosu od 16.728 dukata, 40 libara i 4 unče srebra (13.497,5 dukata, 9.628,5 perpera, 767,5 groša, 68 folara, 37 libara i 40 unča srebra).⁸ U prosjeku to bi bilo oko 183 dukata godišnje tokom navedene 91 godine. Međutim, po godinama su značajna odstupanja s obzirom da ima većih pauza. U prvom razdoblju koji obuhvata 2/3 navedenog vremena (1358–1420) zastupljeno je 39 kredita (ukupno oko 3.700 dukata). Taj period ima dosta praznina i mali broj domaćih trgovaca, njih dvadesetak, sa manjim su kreditima. Slični okviri prate čitavu Bosnu, pa Foča uopće ne zaostaje za drugim sredinama. U drugom periodu u svega 30-ak godina (1420–1449) odvija se preostalih 284 kredita (oko 13.000 dukata). Pored velikog broja kredita karakterizira ga i veliki broj fočanskih trgovaca i dubrovačkih kreditora, znatno više novca u opticaju da se može reći da su navedene karakteristike i statistike odraz vrhunca fočanskog privrednog razvoja u srednjem vijeku. Istina, u drugom periodu nema očuvanih informacija o kreditima fočanskih trgovca 1421–1425, 1437. i 1443. godine, pri čemu pojedina od navedenih razdoblja i nemaju očuvanih dužničkih knjiga. I u ovom razdoblju Foča dijeli privredni prosperitet čitave Bosne.

⁷ Prikupljeno je ustvari 316 ugovora, ali u jednom ugovoru visina kredita nije navedena, pa nije uziman u obračun, (13. 2. 1432), Deb. Not., XV, 168.

⁸ Navedeno je tri puta više nego dosadašnji pregled za period 1396–1453 (5.502 dukata i 2.402 perpera), postavljen u: D. Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, 114. Uporedi i prateći materijal u tekstu *Zaduženja fočanskih trgovaca po godinama u periodu 1366-1400; Zaduzenja fočanskih trgovaca po godinama u periodu 1401-1449.* i Prilog: *Zaduženja trgovaca iz Foče u periodu 1358-1449.*

Najviše kredita ima u godinama 1427. (23), 1434. (21), 1435. (33), 1441. (31) i 1442. (20), dok su najveći iznosi kredita zabilježeni 1426. (oko 900 dukata), 1427. (oko 1.700), 1429. (oko 1.100), 1432. (oko 1.370), 1434. (oko 1.104) i 1435. godine (oko 1.180 dukata). Grafikoni slikovito pokazuju uspon do 1426, koji je onda na vrhuncu održavan 1426–1435. Nakon toga uslijedilo je opadanje koje je naglo završeno 1449. godine.

Zaduženja fočanskih trgovaca po godinama u periodu 1366–1400.

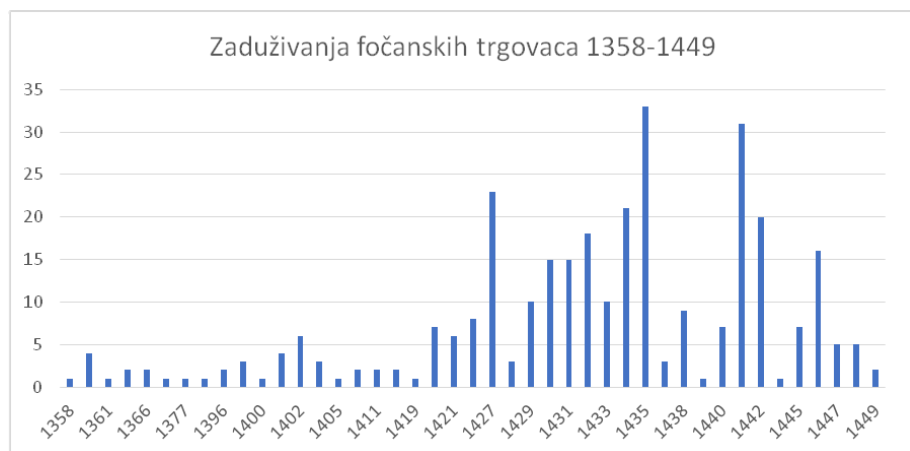
broj zaduženja	srebra	dukata	perpera	groša	približno sve u ducatima	godina
1			150		50	1358.
4		106	681	8	333	1360.
1			230		77	1361.
2		60	216		132	1364.
2	-	160	-	-	160	1366.
1	-	-	68	5	22,5	1367.
1	40 unča	-	-	-	-	1377.
1	-	-	180	-	60	1383.
2	-	164	-	18	164,5	1396.
3	-	156	-	5	156	1397.
1	-	96	20	-	102,5	1400.
Ukupno						
19	40 unča	742	1.545	46		1358–1400.

Zaduženja fočanskih trgovaca po godinama u periodu 1401–1449.

broj zaduženja	srebra	dukata	perpera	groša	približno sve u dukatima	godina
4	-	298	54	44	317	1401.
6	-	642	-	4	642	1402.
3	-	417	-	78	418,5	1404.
1	-	30	-	-	30	1405.
2	-	763	-	29	763,5	1410.
2	-	104	50	-	120,5	1411.
2	-	168	-	-	168	1418.
1	37 libara	-	-	-	-	1419.
7	-	-	1.067	12	356	1420.
6	-	161	814	44	433,5	1421.
8	-	737	507	22	906,5	1426.
23	-	1.193	1.795	32	1.792	1427.
3	-	211	-	-	211	1428.
10	-	886	620	38	1.093,5	1429.
15	-	741	175	27	800	1430.
15	-	425	307	28,5	528	1431.
18	-	1.278	283	35	1.373	1432.
10	-	282	2	26	283,5	1433.
21	-	874,5	529	14	1.104,5	1434.
33	-	987	577	117	1.182,5	1435.
3	-	45,5	58,5	-	65	1436.
9	-	372,5	361	2	491,5	1438.
1	-	14	-	-	14	1439.
7	-	104	407	-	239,5	1440.
31	-	568	331	23	679	1441.
20	-	526	-	116	529	1442.
1	-	13	-	-	45,5	1444.
7	-	293	100	21	327	1445.
16	-	324	-	7	324	1446.
5	-	82	46	-	97	1447.
5	-	111	-	-	111	1448.
2	-	115	-	12	115	1449.
Ukupno						
296/297	37 libara	12.755,5	8.083,5	721,5		1401–1449.

Ukupno 1358–1449.

kredita	srebra	dukata	perpera	groša	period
19	40 unča	742	1.545	46	1358–1400.
296/297	37 libara	12.755,5	8.083,5	721,5	1401–1449.
315/316	37 libara 40 unča	13.497,5	9.628,5	767,5	1358–1449.

Desanka Kovačević Kojić obavila je dva proračuna zaduživanja bosanskih trgovaca u XV stoljeću (1401–1463), pri čemu je drugi izračun bio prečišćeniji i potpuniji. Pozicija Foče u prvom izračunu bila je s nižim ciframa (za razdoblje 1401–1453. iznosio je 5.502 dukata i 2.402 perpera), a u drugom je značajno povećana (za razdoblje 1401–1449. iznosio je 7.201 dukata i 4.058 perpera).⁹ Ono što je autorica unaprijedila nije primijećeno u literaturi, iako se pristupalo njezinim različitim proračunima. Naprotiv, stvorene su konfuzije koje ne omogućavaju daljnje pretrage i usavršavanja pronađenih informacija.¹⁰ Naš proračun

⁹ D. Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, 114–115; Ista (D. Kovačević-Kojić), *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 168–172.

¹⁰ Određena dopunjavanja Bogumila Hrabaka poređena su samo s prvim pristupom Desanke Kovačević-Kojić (*Trgovina*), nemaju dopune kroz prizmu sveska iz *Diversa Notariae* za 1446. godinu, kao ni druga dopunjavanja, ali i odbacivanja i prečišćavanja koja je autorica izvršila druge prilike (*Gradska naselja*). Tako Hrabak za zaduživanja 1408, 1450. i 1453. kao izvor informacija ima prvi proračun D. Kovačević-Kojić, ali nije uočio da ih se autorica opravdano odrekla u drugom svom proračunu. Hrabakov proračun za period 1401–1449. je 6.057 dukata, 3.299 perpera i 699 groša i veći je nego prvi proračun

potvrđuje dio ranijih proračuna, na više mjesta daje veće cifre kao rezultat više pronađenih kreditiranja, a djelimično i zbog drugačijeg tretmana fočanskih trgovaca. Novi proračun za period 1401–1449. iznosi 13.497,5 dukata i 9.628,5 perpera i 767,5 groša. Raniji broj kreditnih ugovora za ovaj period bio je 212, a u našem proračunu uvršteno je 296 ugovora. Izneseno pokazuje da Foča ima najveći broj kreditnih ugovora u Bosni (Drijeva 253, Goražde 118, Prača 93).¹¹ Prema visini zaduživanja Foča dolazi poslije Drijeva (15.998 dukata i 8.685 perpera), a prije Prače (13.799 dukata i 1.568 perpera)¹², jer ako dukate i perpere prikažemo u ducatima, onda računica govori da Foča (16.728) ima više ukupnog zaduživanja od Prače (14.321).

Prema obimu zaduživanja u svom najboljem periodu 1420–1449. Foča je mjerljiva s Drijevima. Dok zaostaje u periodu 1400–1420. na razini trećine (1400–1410) i četvrtine (1411–1420) u odnosu na drijevski obim zaduživanja, od 1420. situacija se znatno mijenja. Foča dostiže visinu drijevskog obima zaduživanja u periodu 1421–1430. (na skoro 83%), a onda u naredne dvije decenije 1430–1450. prebacuje ukupna zaduživanja drijevskih trgovaca.¹³ Iako relativna, navedena poredba Foče i

Desanke Kovačević-Kojić, ali je manji od autoricinog drugog proračuna. Šteta što je dio analiza Hrabak izveo miješajući postotke i ukupan obim zaduženja fočanskih trgovaca iz dva autoricina djela jer posmatra prvi proračun, a daje ukupnu cifru drugog proračuna. Dodatno prenosi pogrešan iznos dukata. Uporedi, B. Hrabak, *Foča do kraja XVIII veka*, 23–28, ukupna cifra 26. Kompletanu pogrešnu situaciju u završnom obračunu od B. Hrabaka kopira M. Premović uključujući i Hrabakov pogrešan kritički aparat, gdje pojavno to izgleda kao vlastito korištenje rada D. Kovačević-Kojić, M. Premović, *The Land of Drina in the Middle Ages*, 169. I Pavo Živković ukupna zaduživanja Fočaka prati prema prvom zastarjelom proračunu D. Kovačević-Kojić, P. Živković, “Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku”, 48–49.

¹¹ D. Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 172. Ponekad je jedan dužnik u istom danu sklapao dva i više ugovora s različitim kreditorima i u različitim iznosima, a oni su skupno zavedeni u knjigama zaduženja (putem formule “Et similiter ...”). Pored više pronađenih ugovora, u našem proračunu dijelom je više ugovora i zbog razdvojenog posmatranja svakog ugovora.

¹² D. Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 172, 177. Novi proračun Đure Tošića za Drijeva urađen za period 1400–1475. podrazumijeva 19.839 dukata 8.429 perpera i 877,5 groša, Đ. Tošić, *Trg Drijeva u srednjem vijeku*, 224.

¹³ Pokazatelji za Drijeva u: Đ. Tošić, *Trg Drijeva u srednjem vijeku*, 224.

Drijeva pokazuje značajan rast trgovačkog prometa i privrednog razvoja Foče.

	Drijeva	Foča		
1400–1410.	7.164	2.270	-4.894	-31,7%
1411–1420.	2.678	644	-2.034	-24%
1421–1430.	6.744	5.588	-1.156	-82,9%
1431–1440.	2.965	5.224	+2.259	+56,8
1441–1450.	1.500	2.191	+691	+68,46

Inače u svakovrsnom poređenju moramo izuzeti Drijeva i Srebrenicu kao naselja s najjačim dubrovačkim kolonijama, naseljima s boljom geostrateškom i privrednom pozadinom, za Drijeva – otvorenim Jadranom kao tržištem i za Srebrenicu – srebrenom rudom u velikim količinama, te većim kapitalom i kreditiranjem na terenu, a ne samo u Dubrovniku. Bez ova dva najjača naselja po kojima se prepoznaje privreda Bosne na istočnoj jadranskoj obali, po visini zaduženja, dužini trajanja i redovitosti zaduživanja trgovci iz Foče su na prvom mjestu u kreditnoj trgovini u odnosu na sva ostala naselja u Bosni (Prača, Goražde, Višegrad, Borač, Visoko, Olovo, Ustikolina, Tjentište, Kreševo, Cernica, Trebinje). Takvu poziciju Foča nije imala u ranijim proračunima.¹⁴ Ako bismo uzeli u obzir sve aspekte koji utječu na relativne vrijednosti datih statistika i odbacili ih kao takve, uvijek bi preostala konstatacija da kontinuirana pojava fočanskih trgovaca, ali i njihov broj i visina kapitala kojim su poslovali pokazuje izuzetnu razvijenost fočanske sredine u kasnom srednjem vijeku.

¹⁴ D. Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 88. U oba proračuna D. Kovačević-Kojić Prača je imala nekoliko hiljada dukata više iznosa zaduživanja od Foče. D. Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, 112–115; Ista (D. Kovačević-Kojić), *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 168–172. Budućim provjeravanjem i osvježavanjem računic Prače i ostalih gradova u kreditnoj trgovini kontekstualizacija i pregled ukupnog zaduživanja bosanskih trgovaca dobit će veću vrijednost.

Među domaćim fočanskim trgovcima u kreditnoj trgovini drugu polovinu XIV i početak XV stoljeća obilježavaju Nartičići, Zorčići i Peđešići. Hronološki među prvim po imenu poznatim trgovcima u Foči pojavljuje se Mirko Nartica (1358–1366), koji samostalno pravi četiri zaduženja u ukupnom iznosu od oko 230 dukata, a jedno zaduženje sa sinovima u iznosu od 80 dukata. Imao je tri sina: Radoslava (1366), Obrada (1366–1412) i Dabiživa Nartičića (1396).¹⁵ Među članovima ove trgovačke porodice Obrad Nartičić je imao najviše kreditnih zaduženja.¹⁶ Samostalno se pojavljuje u 8 zaduženja (1401–1410) u ukupnom iznosu od 1.320 dukata. S drugim trgovcima pravi četiri zaduženja u iznosu od 257 dukata.¹⁷ Manje učestali su braća Radoslav i Stojša Zorčić.¹⁸ Radoslav Zorčić pojavljuje se samostalno (1397) u tri ugovora s ukupnim iznosom od 156 dukata, a zajedno s bratom Stojšom u jednom ugovoru (1396) na iznos od 54 dukata. U ovdje prezentiranu računicu nije uvedeno jedno ranije zaduženje. Početkom februara 1394. Radoslav Zorčić, označen tada da je iz Ustikoline (*Radoslaus Sorcich de Usticoli-*

¹⁵ Poslije Mirkovih sinova pristup Pava Živkovića djelimično je pomiješao Nartičiće iz Foče i njihove prezimenjake (Nartica/Nartičić) iz Konavala, P. Živković, “Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku”, 67. Uporedi, Srđan Rudić, *Bosanska vlastela u XV veku. Prosopografska studija*, (Beograd-Banja Luka: Istorijski institut-Univerzitet u Banjaluci-Centar za napredne srednjovekovne studije, 2021), 99–100.

¹⁶ Uporedi, D. Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 179.

¹⁷ Za Obrada Nartičića se navodi da je poticao iz vlasteoske porodice, jer je u povelji kralja Dabiše iz 1392. naveden kao svjedok izvjesni Vukac Nartičić, D. Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 235, (17. 7. 1392), Ljubomir Stojanović, *Stare srpske povelje i pisma I/1*, (Beograd-Sremski Karlovci: Srpska kraljevska akademija, 1929–1934), 174. Nema dokaza da je Vukac povezan uz porodicu Mirka Nartice i njegove nasljednike, a navedena postavka nema opravdanja ni kroz prizmu datih svjedoka.

¹⁸ Pavo Živković zaduženja Obrada Nartičića iz 1401. smješta u 1402. godinu. Naprotiv, nije mu jasno zašto D. Kovačević-Kojić datira ova zaduženja u 1401. godinu. A onda, nastavljajući i misleći na 1402, sam piše da se radi o narednoj godini (!), a u napomeni navodi godinu 1413, pa govori o zaduženjima iz 1414. i na kraju konstatira da se poslije 1404. gubi trag Obradu Nartičiću (?). Dotična folija jasno je datirana 1401. godinom, a isto se može potvrditi na narednim folijama i radi se o periodu 1401–1404, koji je autor nespretno predstavio. Uporedi: D. Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, 62; P. Živković, “Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku”, 66–67, napomene 111–113.

gna), izvršio je zaduženje kod Pripka Butkovića na iznos od 250 dukata tri groša i 25 folara.¹⁹ Pored Nartičića i Zorčića do kraja XIV stoljeća kao dužnici pojavljuju se Vratko Bogdanović (1360–1367) sa sinom Pribilom (1367) i rođakom Nenkam Božihničem (1360–1367), braća Brajčin i Đurak Ozrišić (1360), Radivoj Ilić (1377), Novak i Pribil Miljačić, te Radoslav i Stojša Brajčinić (1383).

Braća Miroslav i Stojislav Pedišić (Pedišić) pojavljuju se zajedno u četiri ugovora (1401–1404) u ukupnom iznosu od oko 207 dukata.²⁰ Početkom XV stoljeća kao dužnici spominju se Ostoja Božidarić (1402) i Pribetko Pribčić (1411).

Pregled značajnijih fočanskih trgovaca čija ukupna zaduženja prelaze 200 dukata

Debitor	samostalno			sa drugima trgovcima			ukupno u duka-tima
	dukat	per-per	groš	dukat	per-per	groš	
Radić Milovčić Utvičić i sinovi (1400–1434)	2.743	2.360,5	75	609	-	6	4.141
Obiad Nartičić (1366–1410)	1.320	-	106	257	-	5	1.580
Radoje Dubjević (1418–1435)	788,5	1.455	42	116	-	-	1.390
Milj Božićković zvani Nartica (1433–1440)	610,5	408	8	16	-	-	762
Tvrđiša Mirošković (1426–1438)	597,5	273	25,5	17	-	12	706
Radeta Crijepović (1420–1435)	76	893,5	3	280	100	-	687
Radivoj Crijepović (1429–1442)	472	217	35	76	58,5	-	640

¹⁹ (5. 2. 1394), Deb. Not., XI, 61.

²⁰ Navedena braća u pregledu trgovaca kod D. Kovačević-Kojić označena su prezimenom Prodašić. D. Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 175. Dodatnim pregledom dokumenata potvrđeno je da je u pitanje prezime Pedišić.

Dragobrad Radišić zvani Silković (1427–1435)	99	22	23	182,5	350	2	406
Radič Miomanović (1440–1448)	172,5	57	33	194	-	6	386
Mirko Nartica (1358–1366)	140	270	-	80	-	-	310
Radonja Ljubinović zvani Stublina (1426–1435)	226	243	27	-	-	-	307
Brajan Brateljević (1432–1435)	283,5	-	24	-	-	-	284
Vukosav Novaković zvani Pupelja (1426–1427)	139	430	13	-	-	-	282
Radosav Pribićević Zabolan (1431–1440)	257		11	16	-	-	273
Milut Tvrdisalić (1441–1447)	172	-	-	96,5	-	-	268
Radovac Veselić (1428–1434)	239	-	-	-	-	-	239
Radoslav Sorčić (1396–1397)	156	-	5	54	-	13	210
Miroslav i Stojasav Pedešić (1401–1404)	189	54	14	-	-	-	207
Boždar Radmilović (1441–1442)	137	-	-	68	-	26	205

Preostale tri decenije kreditnog zaduživanja fočanskih trgovaca pripada najjačem privrednom razvoju Foče. Ovo razdoblje sagledavamo kroz četiri nivoa fočanskih trgovaca. Prvi predstavljaju krupniji trgovci koji su imali preko 200 dukata ukupnog zaduživanja i time demonstriali višu platežnu i ekonomsku moć u svojoj sredini i izvan njenih okvira. To su najugledniji predstavnici koje skoro redovno spominju svi pristupi fočanskim trgovcima u srednjem vijeku: Radoje Dubjević²¹, braća

²¹ Na ovom mjestu je popravljena i dopunjena ranija statistika iz: E. Kurtović, “Zaduživanja Radoja Dubjevića”, *Bosna franciscana*, br. XIV/25, (2006): 188; P. Živković, *Ekonomsko-socijalne promjene u bosanskom društvu u XIV i XV stoljeću*, 134–135.

Radeta i Radivoj Crijepović²², Tvrdiša Mirošković²³, Vukosav Novaković zvan i Pupelja, Radič Milovčić Utvičić sa sinovima Radojem i Mihočem²⁴, Radovac Veselić, Brajan Brateljević, Dragobrad Radišić zvan i Silković, Radonja Ljubinović zvan i Stublina, Radosav Pribićević Zabolani, Milj Božićković zvan i Nartica, Milut Tvrdisalić²⁵, Boždar Radmilović i Radič Miomanović.²⁶ Zaduživanja ovih trgovaca zahtijevaju pojedinačne elaboracije.²⁷ Zaduživanje Radiča Miomanovića detaljno predstavljamo zbog nejasnoća u postavkama. On se u osam navrata (1440–1448)

²² Najiscrpniji pristup Crijepovićima, P. Živković, "Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku", 50–58. Isti bi trebalo osvježiti. Autor neopravdano povezuje Radienka Crijepovića iz Gluhavice (označavajući ga da je iz Lukavice) uz fočanske Crijepoviće, P. Živković, *Ekonomsko-socijalne promjene u bosanskom društvu u XIV i XV stoljeću*, 97–98; Isti, "Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku", 50–51. Preko rada P. Živkovića i M. Premović, *The Land of Drina in the Middle Ages*, 170.

²³ P. Živković, *Ekonomsko-socijalne promjene u bosanskom društvu u XIV i XV stoljeću*, 135–136.

²⁴ E. Kurtović, "Utvičići iz Foče (bosansko ili dubrovačko porijeklo?)", *Prilozi*, br. 45, (2016), 13–39.

²⁵ Pavo Živković navodi da su vredniji trgovinski poslovi Miluta Tvrdisalića vezani za suknara iz Venecije Leona Molaia, P. Živković, *Ekonomsko-socijalne promjene u bosanskom društvu u XIV i XV stoljeću*, 133; Isti, "Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku", 70. U pitanju je lanar Leon Nikolaj iz Vincence: Miluth Tuerdisalich de Coza ... Leono Nicholai de Vincentia lanifico" (5. 7. 1441), *Deb. Not.*, XX, 180v; "Ego Miluth Tuerdisalich de Coza ... Leono Nicolai de Vincentia lanifico habitanti Ragusi" (12. 10. 1441), *Isto*, XXI, 29; "Leo condam Nicolai de Vincentia lanifex in Ragusio" (17. 3. 1435), *Isto*, XVII, 74. Inače Milut je za kreditora imao i Aniela Čekapeše iz Napulja, s kojim poravnava sva ranija poslovanja oktobra 1441. (10. 5. 1441), *Deb. Not.*, XX, 162v; "Aniel Cechapesse de Neapoli, ciuis et habitator Ragusii" (13. 10. 1441), *Isto*, XXI, 31. Bogumil Hrabak ispravno navodi ovog trgovca, B. Hrabak, *Foča do kraja XVIII veka*, 32.

²⁶ Elaboracija Radiča Miomanovića iz Foče u radu Pava Živkovića nije uspješna. Autor je Dubrovčanina Radata Miomanovića (Radath Miomanouich) poistovjetio s Radičem Miomanovićem i došao do Radičeve buduće supruge Ljubisave i njegovog zaduženja. P. Živković, "Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku", 68. U dokumentu imamo drugačije stanje. Nema spomena Radiča Miomanovića ni Foče, nego izvjesni Radat Miomanović obećava dati određene dragocjenosti i stvari kao miraz za svoju sestru Ljubisavu, koja se treba udati za Branisava Mirosalića: "Radath Miomanouich ... promisit dare Branissauo Mirossalich ... cum pacto quod si Liubissaua soror dicti Radat futura uxor suprascripti Branissau" (8.5. 1435), *Div. Canc.*, XLIX, 35v.

²⁷ D. Kovačević-Kojić među istaknutije fočanske trgovce ubraja Cvjetka Stanisalića, ali u ugovorima nismo pronašli njegovo vezivanje za Foču. Uporedi: D. Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 175.

zadužuje na iznos od 172,5 dukata, a s drugim trgovcima u šest navrata, među kojima i bratom Dobrovukom, na iznos od 194 dukata i 6 groša. U postavci Desanke Kovačević-Kojić iznosi njegovih zaduživanja su znatno veći, a kako nisu dati pokazatelji, nema mogućnosti da se ta postavka provjeri.²⁸ Primjer je dodatna opravdanost za pregledniji pristup za buduća sagledavanja i istraživanja koja prezentiramo u našem prilogu.

Drugu skupinu fočanskih trgovaca čine oni koji se visinom ukupnih zaduživanja nalaze na rubu pregleda jačih trgovaca, ali se visinom i višekratnim zaduživanjima²⁹ ipak izdvajaju od većeg broja preostalih sitnijih trgovaca.³⁰ Treću skupinu trgovaca čine oni koji se u manjem broju navrata zadužuju i čija samostalna zaduživanja ne dostižu iznos od 50 dukata.³¹ Posljednju skupinu predstavljaju trgovci koji se rjeđe spominju

²⁸ Radić se zadužuje sa zemljacima Milutom Tvrdisalićem (1442-2, 1446-1) u tri navrata na iznos od 50 dukata, Radosavom Brajkovićem (1442) na iznos od 78 dukata i 6 groša, s bratom Dobrovukom Miomanovićem (1445) na iznos od 30 dukata i s Božidarom Parlom i Radićem Vukojevićem (1448) na iznos od 36 dukata. Kada se sve skupi na jedno mjesto, Milut Tvrdisalić se u 14 zaduženja vezuje uz iznos od oko 386,5 dukata. Navedena preciznost povezana je s činjenicom da u slučaju Radića Miomanovića iznos zaduženja kod D. Kovačević-Kojić na jednom je mjestu znatno viši, 801 dukat i 57 perpera, ali nije jasno na koji način se došlo do te ipak prevelike cifre u odnosu njena dva računanja. Uporedi: D. Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, 125; Ilića (D. Kovačević-Kojić), *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 175. Na ovu preveliku cifru zaduživanja Miluta Tvrdisalića upozorio je i P. Živković, "Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku", 69, napomena 131.

²⁹ Vukosav Kisiljčić (1427–1429), Radonja Bogeljić/Bogetić/ zvaní Gojčić/Gorčić (1446–1447), Radonja Novaković Rogaćić (1430), Radonja Grašac (1430–1442), Plavša Divčić (1431) i Milobrat Gojčić (1441), *Prilog: Zaduzenja trgovaca iz Foče u periodu 1358-1449*.

³⁰ Pored Milobrata/Milorada Gojčića i Radonje Bogeljića/Bogetića zvanog Gojčić/Gorčić Pavo Živković spominje kao fočanske trgovce i Radića, Radića i Radišu Gojčića. P. Živković, *Ekonomsko-socijalne promjene u bosanskom društvu u XIV i XV stoljeću*, 96, 141. Izvjesni Radić i Radiša Gojčić se spominju kao dužnici, ali u pronađenim primjerima ne i s odrednicom da su iz Foče, tako da ih nismo uzimali u obzir: "Nos Radissa Goyzich et Ziuan Pripzinouich" (28. 8. 1445), Deb. Not., XXII, 150; "Nos Pripzin Cudilinouich, Radissa Goycich et Giuan Pripzinouich" (16. 11. 1445), Isto, 183; "Nos Radiz Goyzich et Pripzin Codelinouich" (30. 1. 1448), Isto, XXIII, 166; "Nos Radissa Goycich et Giuan Pripzinouich" (9. 12. 1446), Div. Not., XXXI, 164.

³¹ *Prilog: Zaduzenja trgovaca iz Foče u periodu 1358-1449*. Vukota Bogdanović je kod D. Kovačević-Kojić među onima koji imaju preko 100 dukata zaduživanja, mada su njegova zaduživanja zajednička s trgovcem iz Tjentišta. Dodatno jedno zaduživanje Vukca

u kreditnim knjigama, najčešće u jednom zaduživanju, i čija su zaduženja niska.³²

Fočanski trgovci nalaze se kao dužnici i kod Dubrovčana koji su boravili izvan Dubrovnika i kreditirali trgovce u Bosni. Njihove knjige nisu očuvane, ali su očuvani tragovi o dugovima u testamentima ili prilikom razrješavanja ranijih poslovanja ili trgovačkih društava u kojima svi dugovi nisu bili naplaćeni. U testamentu kotorskog vlastelina s dubrovačkim građanstvom Ivana Lamprića (1445), koji je poslovao u Bosni, među dužnicima s iznosima dugovanja spomenuti su Tvrdiša Mirošković (iz Goražda), knez Radeta Crijepović, Radašin Kosičić i Radič Bogčinović iz Foče.³³ Prilikom zatvaranja trgovačkog društva Matije Ilića i pokojnog Bogiše Bogčinovića zvanog Pes (1453) kao njihovi dužnici s iznosima zaostalog duga zavedeni su Pribitko Rataić i izvjesni Hrebeljan iz Podfoče, te Vukosavac Miotosević i Pribisav Vukotić iz Foče.³⁴

U vrijeme osmanske vlasti reanimira se kreditna djelatnost fočanskih trgovaca (od 1469. u knjigama zaduživanja). Među tadašnjim trgovcima daju se uočiti nasljednici onih koje smo pratili do 1449. godine, naročito oni najvažniji iz toga vremena Hrebeljanovići i Balićievići.³⁵

Bogdanovića iz Foče (1442) uračunala je u zaduživanja Vukote Bogdanovića, D. Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, 175.

³² *Prilog: Zaduzenja trgovaca iz Foče u periodu 1358-1449.*

³³ "Testamentum ser Johanis de Lampre de Boliza de Catharo ... [216v] ... videlicet: ... Tuerdixa Miroschouich de Gorasda ... [219v] Conte Radeta Z[r]ipouich et Zuietcho che fo mio fante deno dare chome apar in Notaria ducati 380 anchora deno dare per la sale de chomun per mogia 1300 et de piu lo achressimento dela qual raxon de sal ago resto yperperi 800, zoe, de Tripon de Bonda yperperi 318 e lo resto io ho resto. ... Radaxin Chosizich de Chozia die dar per peze et de panno de 60 ducati 44 et per salme X de sale a yperperi 6 per salma yperperi 60 ... Radiz Bochzinouich de Choza die dar per resto de pano peza 3 resta a dar ducati 15 ... [220]" (18.-19.5. 1445), Test. Not., XIII, 216v, 219v-220.

³⁴ "... Crebeglian de Soto Choç duc. 0 gr. 6, ... Bribitcho Rataich de Soto Choç duc. 1, gr. 12, ... [76v] Vuchosauaç Miotoseuich de Coza duc. 7, gr. 4, ... Radiç Schorouozeuich de Soto Vratar duc. 1, gr. 0, ... Pribissau Vuchotich de Coza duc. 19, gr. 23, ... [77]" (7. 6. 1453), Div. Not., XXXVII, 76v-77.

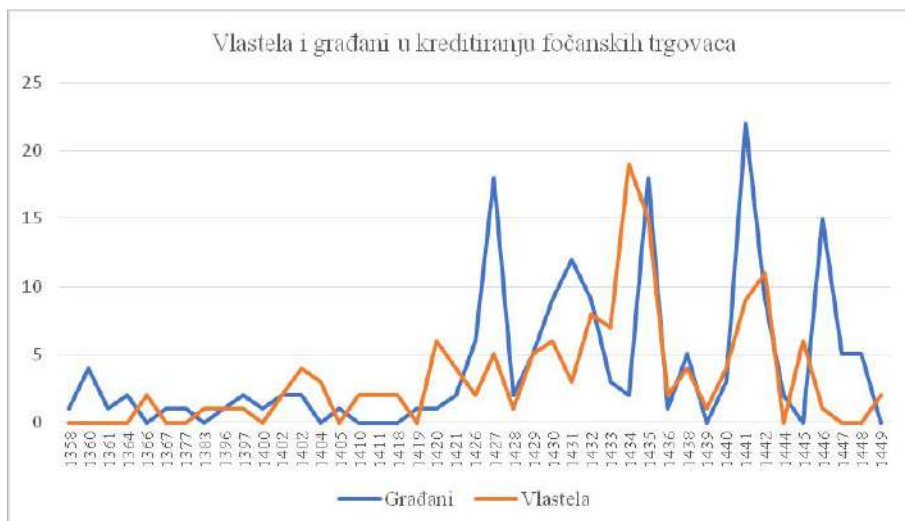
³⁵ U osmansko doba prve informacije o fočanskim trgovcima ponovo kreću od novembra 1466, (7. 11. 1466), Deb. Not., XXXVII, 134v. Za fočanske trgovce iz toga vremena

Kreditori fočanskih trgovaca u Dubrovniku pretežno su predstavnici vlastele i građana, pri čemu su građani slojevitijih zanimanja i porijekla. Prikupljena građa u općem pristupu pokazuje očekivano, prije svega da su predstavnici vlastele, shodno svome statusu, izdašniji u kreditiranju. Prisustvo drugih društvenih slojeva u kreditiranju fočanskih trgovaca značajno je po broju i permanentnosti prisustva u kreditiranju.³⁶ Od 315 ugovora o kreditiranju prisustvo fočanskih trgovaca manje je u periodu do 1420. (40), dok se u drugom periodu (1420–1449), uprkos izostanku knjiga zaduživanja, u građi nalazi sklapanje skoro 87% (275) kredita.

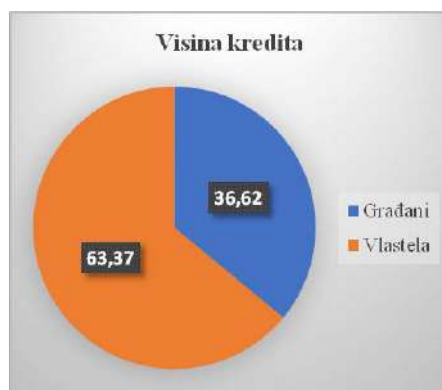
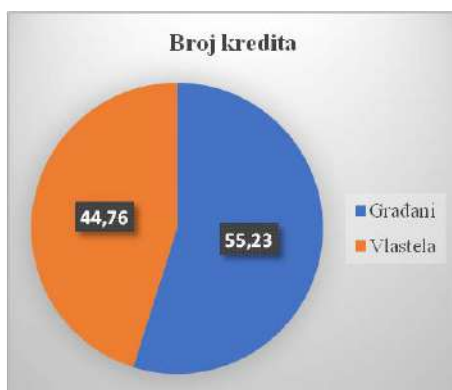
Prisustvo vlastele i građana kao kreditora relativno je ujednačeno, ali ne u svim razdobljima. Od 315 ugovora o kreditiranju 141 (44,76%) odnosi se na kredite vlastele, a 174 (55,23%) na kredite građana, tj. onih koji nisu ulazili u krug dubrovačke vlastele (trgovaca, zanatlija od kojih su učestali lanari, stranih trgovaca s dubrovačkim građanstvom i drugih).

uporedi, B. Hrabak, *Foča do kraja XVIII veka*, 77–85; E. Kurtović, *Hrebeljanovići, Bašlićevići i ostali fočanski trgovci u periodu 1469-1524. godine*, "Зборник радова у част академику Десанки Ковачевић-Којућ", (Бања Лука: АНУ РС, 2015), 327–372.

³⁶ O dubrovačkoj vlasteli i građanima polazišta u: Nenad Vekarić, *Vlastela grada Dubrovnika 1-3*, Zagreb – (Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU, 2011–2012); Zrinka Pešorda-Vardić, *U predvorju vlasti. Dubrovački antunini u kasnom srednjem vijeku*, (Zagreb – Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU –Hrvatski institut za povijest, 2012).

Vlastela je učestalija u kreditiranju 1420–1421, 1433–1434. i 1449. godine, dok građani s kreditima dominiraju 1426–1427, 1430–1431. i 1441, te u potpunosti 1446–1448. Broj kredita i visina kredita nije u istom srazmjeru. Prema broju kredita veće učešće imaju građani, ali po visini kredita vlastela ima značajnije učešće. Od ukupne visine kredita oko 16.728 dukata, 40 libara i 4 unče srebra (13.497,5 dukata, 9.628,5 perpera, 767,5 groša, 68 folara, 37 libara i 40 unča srebra) visina kredita vlastele iznosi oko 10.601 dukata (8.737 dukata, 5.554,5 perpera 482 groša i 42 folara) ili 63,37%, a građana oko 6.127 dukata 40 libara i 4 unče srebra (4.960 dukata, 3.478 perpera, 281,5 groša i 26 folara 37 libara i 40 unča srebra) ili 36,62%.

Među vlastelom najbrojniji su pripadnici roda Sorkočevići s 30 kredita u iznosu od oko 1.213 dukata, Gučetići sa 13 kredita u iznosu od oko 1.255 dukata i Lukarevići sa 11 kredita u iznosu od oko 1.299 dukata. Kao i u slučaju dužnika, veća i dugotrajnija učestalost u kreditiranju može značiti i prateće veće sume, ali nije pravilo i ne određuje ukupnu visinu kredita.

Statistika pokazuje da ponajviše učešća u kreditiranju ostvaruje Nikola Saraka, koji u periodu 1432–1440 daje 22 kredita fočanskim trgovcima u iznosu od oko 848 dukata. Međutim, Junije Mateja Gradić u nešto dužem periodu (1420–1432), a u manjem broju (12) kredita daje ponajviše iznose među vlastelom (1.713 dukata). Značajna izdvajanja daju u zajedničkom aranžmanu Benedikt Gundulić i Urso Zamanjić (15 kredita u iznosu od 785 dukata), Toma Bunić (668 dukata), Stjepan Lukarević (643) i Alojz Gučetić (617).

Istaknutiji kreditori među vlastelom

	krediti	dukata
Junija Mateja Gradić (1420–1432)	12	1.713
Nikola Saraka (1432–1440)	22	848
Benedikt Marina Gundulić i		
Urso Martola Zamanjić (1433–1435)	15	785
Toma Bunić (1427–1429)	2	668
Stjepan Lukarević (1396–1402)	4	643
Alojz Gučetić (1410)	1	617
Nikola Lukarević (1401–1404)	6	596
Damjan Sorkočević (1430–1431)	5	424
Teodor Prodanelić (1397–1420)	4	306
Laurencije Gučetić (1426–1435)	4	254
Mihail Sorkočević (1418–1420)	4	240
Benedikt Gundulić (1440–1445)	4	216
Vladislav Gučetić (1431–1449)	4	203
Sigismund Đorđić (1441–1442)	4	200

Među građanima istaknutu poziciju u kreditiranju fočanskih trgovaca ima ugledni dubrovački trgovac tkaninama Petar Pantela.³⁷ Kroz 20 kredita u periodu 1427–1438. dao je fočanskim trgovcima robu u vrijednosti od 1.800 dukata. Kreditirao je više fočanskih trgovaca, a najviše 1427. (10) i 1428. (6). Njegovi najvažniji dužnici su istaknuti fočanski trgovci, među kojima dominantno Radič Milović Utvičić sa sinovima, koji su u tri navrata ostvarili kredit u iznosu od 1.031 dukata. Takvu poziciju kod njega nisu imali drugi fočanski trgovci i njihova zaduživanja nisu bila tako visoka. Tako kod Petra u dva navrata Vukosav Novaković ostvaruje kredite u ukupnom iznosu od 117 dukata, Tvrdiša Mirošković (2 kredita) 101 dukat, Vukoslav Kisiljić (3 kredita) 99 dukata, a ostali još manje.

Istaknutiji kreditori među građanima

Građani	krediti	dukata
Petar Pantela (1427–1438)	20	1.800
Antonije Butković (1400–1435)	13	377
Simko Glavić (1429–1430)	2	330
Galeaco Brunjolis iz Mantove (1440–1447)	16	273
Stefan Kaselić (1431–1435)	4	250
Ivan Marković (1426–1438)	6	245
Nikola Brajković (1438–1445)	2	206
Anieli Cechapessa de Neapoli (1441–1446)	5	122
Radič Ostojić Zubac (1426–1438)	11	115,5
Petko Dobrosalić lanar (1435)	1	105
Mileta Radišić lanar (1441–1448)	4	105
Sriedan Brajanović lanar (1446–1448)	4	104
Miltin Pribojević (1400)	1	99
Marko Veselković, podstrigač sukna (1441)	3	87,5
Matej Bižić (1401–1402)	3	76
Radosav Turčinović (1427)	1	66

³⁷ Detaljnije, Dušanka Dinić-Knežević, "Petar Pantela – trgovac i sukнар u Dubrovniku", *Godišnjak FF Novi Sad*, br. XIII/1, (1970): 87–144; Paola Pinelli, *Tra argento, grano e panni (Piero Pantella, un operatore italiano nella Ragusa del primo Quattrocento)*, (Firenze: University Press, 2013). Kroz prizmu Foče uporedi drugačiji stav o ulozi Petra Pantele u: D. Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, 123.

Drugi dubrovački građani koji kreditiraju fočanske trgovce u ukupnom kreditiranju najvećim dijelom dostižu sume koje idu do nekoliko desetina dukata. Ima kurioziteta u odnosu broja i visine kredita. Ističe se Antonije Butković, koji u 13 kredita daje dužnicima 377 dukata, dok Simko Glavić kroz 2 kredita daje sumu od 330 dukata. Na sličan način Galeaco Brunjolis iz Mantove daje 15 kredita s ukupnim iznosom od 273 dukata³⁸, dok Stefan Kaselić kroz 4 kredita daje dužnicima 250 dukata. Vrijedni isticanja su Ivan Marković, Nikola Brajković, Anieli Čekapeše (Cechapesse) iz Napulja, Radič Ostojić Zubac, Petko Dobrosalić, Mileta Radišić, Sriedan Brajanović, Miltin Pribojević i Marko Veselković. Veliki broj ostalih su kreditori čiji je broj kredita nizak, a visina ne dostiže razinu od 80 dukata.

PRILOG

Zaduženja trgovaca iz Foče u periodu 19. 11. 1358–14. 5. 1449.

Radi lakšeg sagledavanja ukupno zaduživanje je ujednačeno i predstavljeno u dukatima po odnosu kursa 1 dukat = 3 perpera = 36 groša. Dva kredita u srebru nisu uzimana u obzir (37 libara i 40 unča), iako nisu bez značaja jer je njihova ukupna vrijednost, po cijeni od 7,5 dukata po libri, preko 300 dukata, kao ni iznosi folara, najniže i rijetko spominjane jedinice (ukupno u zaduživanjima 68 folara).

³⁸ Navod P. Živkovića “o prekomorskim vezama fočanskog trgovca Radiča Miomanovića” zbog zaduživanja s trgovcem koji je iz Mantove je naivna elaboracija. P. Živković, “Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku”, 69. On jeste iz Mantove, ali živi i djeluje u Dubrovniku, Radmilo B. Pekić, “Dubrovački antunin Galeaco Brunjoli iz Mantove”, *Zbornik radova FF Kosovska Mitrovica*, br. XV/1, (2015): 45–67.

Debitor	Kreditor	Iznos	Signatura
Mirchus Nartiça de Drina	eidem Mileç [Mileç de Domagna de Pouersio]	yperperos CL	19. 11. 1358, Deb. Not., IV, 50
Braycinus Osdrich	predictis Georgio et Posnano [de Vladimiro]	ducatos LVI de auro et grossos IIII	13. 3. 1360, Deb. Not., IV, 104v
Vratcus Bogodanouich de Drina	Georgio et Posnano de Vladimiro	ducatos de auro L	13. 3. 1360, Deb. Not., IV, 104v
Braycinus Osdrissich et Jurech eius frater de Coça de Drina	Georgio de Vladimiro	yperperos III-CVIII	8. 12. 1360, Deb. Not., IV, 138v
Vratcus Bogdanouich et Nencus Bosichnich de predicto logo [de Coça de Drina]	eidem Georgio [de Vladimiro]	yperperos IIIC-LXXII grossos IIII	8. 12. 1360, Deb. Not., IV, 138v
Mircus Nartiça de Drina	Vlacote de Bratico	yperperos II-CXXX	4. 2. 1361, Deb. Not., V, 5v
Vratcho Bochdanouich de Drina ... et Nencum, eius cognatum	Georgius de Vladimiro	yperperos IICXVI pro parte solutionis unius instrumenti notaris	24. 11. 1364, Div. Canc., XLIX, 96v
Marcus Nacrtiça [tako]	Cheme [de Çamagno]	ducatos de auro LX	2. 12. 1364, Deb. Not., V, 117v
Mircus Nartiça, Radoslauus et Obrad filii dicti Mirci de Choçe	Luce de Bona	ducatos auri octuaginta	8. 2. 1366, Deb. Not., VII, 28
Mircus Nartiça de Coça	Paulo de Baraba	ducatos auri LXXX	12–16. 5. 1366, VII, 41v
Bratcus Bochdanouich et Pribillus eius filius et Nencus Bosichnich de Scoça de Drina	Georgio de Vladimiro	yperperos LXVIII et grossos V	18. 5. 1367, Deb. Not., VII, 86
Radiuoy Hiliich de Coza	Bogaueç Cobillich ... et Tuertcho fratri suo	uncias quatragenta argenti	20. 7. 1377, Deb. Not., VIII, 67v
Nouach Miglaçich, Pribil Milaçich, Radoslau Brayçinich et Stoyša Brayçinich de de [tako] Choça	ser Micaeli de Luchari	yperperos centum et octuaginta	9. 6. 1383, Deb. Not., IX, 198v

Obbrad et Dabisiuus Nartiçich} fratres Nartiçich de Choçça	ser Stephano de Lucharis	ducatos auri centum decem et grossos quinque	15. 1. 1396, Deb. Not., XI, 179
Radoslaus et Stoysa} Sorçich fratres de Choça	Pripcho Graciano-uich	ducatos auri quinquaginta quatuor et grossos XIII	15. 1. 1396, Deb. Not., XI, 179
Radoslaus Sorzich de Choça	ser Teodoro de Prodanello de Ragusio	ducatos auri sexaginta sex et grossis quinque	29. 5. 1397, (27.8. 1398), Div. Canc., XXXII, 175v
Radoslaus Sorzich de Choçe	Miltino de Priboe de Ragusio	ducatos decem septem	30. 5. 1397, (27.8. 1398), Div. Canc., XXXII, 176
Radoslaus Sorzich de Choçe	Pripcho Budchouich de Ragusio	ducatos septuaginta tres	1. 6. 1397, (27.8. 1398), Div. Canc., XXXII, 176
Radiç Millovçich	Miltino de Priboe et Anthoe de Budcho	ducatis nonagintasex auri, item yperperos viginti grossorum	13. 2. 1400, Miscellanea saeculi XV, 5, Varia II
Hobrad Nartiçich de Choçe	ser Stephano de Lucharis	ducatos auri centum sexaginta nouem et grossos XXVI	26. 11. 1401, Debita Notariae, XII, 50
Et similiter [ego Hobrad Nartiçich de Choçe]	ser Nicolao de Lucharis	ducatos auri octuaginta quatuor et grossos XVIII	26. 11. 1401, Deb. Not., XII, 50
Et similiter [ego Hobrad Nartiçich de Choçe]	Matheo de Bigia	ducatos auri quadraginta quinque	26. 11. 1401, Deb. Not., XII, 50
Miroslaus et Stoysaus Pedessich fratres de Goçe	Matheo de Bigia	yperperos quinquaginta quatuor	26. 11. 1401, Deb. Not., XII, 50
Miroslauus Pedisich et eius frater Stoislausus merchatores de Coza	Matheo de Bizia	ducatos quadraginta auri	3. 6. 1402, Deb. Not., XII, 91
Ostioiam Bosidarich	Matheo de Bizia	de ducatos treginta quatuor auri	3. 6. 1402, Deb. Not., XII, 91

Obrad Nartiçich de Coze	ser Stephano de Lucaris	ducatos auri trecentos viginti tres	23. 12. 1402, Deb. Not., XII, 117v
Hostoya Bosidarich et Hobrad Nartiçich} ambo de Coza	ser Stephano de Lucaris	quadraginta unum ducatum auri	23. 12. 1402, Deb. Not., XII, 117v
Obrad Nartiçich de Coza	ser Nicholao de Lucaris	ducatos centum duodecim auri et grossos quatuor	24. 12. 1402, Deb. Not., XII, 117v
Mirolaus et Stoislaus} fratres Pedesich de Choza	ser Nicholao de Lucaris	ducatos nonaginta duos auri	24. 12. 1402, Deb. Not., XII, 117v
Obrad Nartiçich de Coza	ser Nicholao de Lucaris	ducatos auri ducentos decem et nouem et grossos quindecim et paruulos decem et ducatos centum quinque et grossos viginti quatuor	16. 10. 1404, Deb. Not., XII, 203v
Mirolaus et Stoislaus} Pedesichi de Coze fratres	ser Nicolao de Lucaris	ducatos auri quinquaginta septem et grossos quatuordecim	16. 10. 1404, Deb. Not., XII, 203v
Nos Pripcho Hostoych et Raicho Radinouich et Obrad Nartich [tako] predictus	ser Nicolao de Lucaris	ducatos auri triginta sex et grossos viginti duos	16. 10. 1404, Deb. Not., XII, 203v
Sotchus Nicholich et Radiç Milloçich socii	Helie Batchouich et Dabisiuo Priboyeyich	ducatos treginta auri	27. 6. 1405, Deb. Not., XII, 257
Obrad Nartich de Choza	ser Andreas Laurencii de Sorgo	ducatos auri centum quadraginta septem et grossos octo	26. 7. 1410, (19.12. 1411), Div. Canc., XXXIX, 9
Obradus Nartich de Coza	ser Alouisio de Goze	ducatos auri sexcentos sedecim et grossos viginti unum	2. 8. 1410, (15.2. 1412), Div. Canc., XXXIX, 33v

Pribetcho Pribcich de Coza et Radoslau Pribilouich	Vita de Aluisse de Goze	ducatorum zenta quatro val ducatorum 104	8. 11. 1411, (3.12. 1412), Div. Canc., XXXIX, 186v
Radyuoy Miloucich, frar de Radiç	Vita de Aluyse de Goze	perperos zinquanta val perperos 50	17. 12. 1411, (3.12. 1412), Div. Canc., XXXIX, 186v
Radoe Dubieuich et Veselcus Racich de Tintiste	ser Michaeli de Sorgo et fratribus	ducatos auri centum sexdecim	15. 2. 1418, Debita Notariae, XIII, 14v
Radoe Dubieuich	ser Michaeli de Sorgo et fratribus	ducatos auri quinquaginta duos	15. 12. 1418, Deb. Not., XIII, 70v
Juray Voychouich de Choççe	Dobrichio de Nale	libras argenti triginta septem	11. 1. 1419, Deb. Not., XIII, 75
Radoye Dubieuich de Coza	ser Michaeli de Sorgo	yperperos centum triginta septem et grossos octo grossorum Ragusii	11. 5. 1420, Deb. Not., XIII, 192v
Et similiter [ego Radoye Dubieuich de Coza]	ser Junio Mathei de Gradi	yperperos centum quadraginta quinque grossorum Ragusii	11. 5. 1420, Deb. Not., XIII, 192v
Et similiter [ego Radoye Dubieuich de Coza]	Nixe Lonis de Dersa	yperperos centum quinquaginta grossos quatuor, grossorum Ragusii	11. 5. 1420, Deb. Not., XIII, 192v
Radetta Zripouich de Choççe	ser Theodoro de Prodnello	yperperos ducentos triginta quatuor	28. 6. 1420, Deb. Not., XIII, 208v
Radeta Çripouich de Chozze	ser Theodoro de Prodnello	yperperos quinquaginta grossorum de Ragusio	6. 7. 1420, Deb. Not., XIII, 209
Radoe Dublieuich de Choze	ser Micaeli Andree de Sorgho et fratribus	yperperos octuaginta grossorum de Ragusio	28. 11. 1420, Deb. Not., XIII, 247

Et similiter [ego Radoe Dublieuich de Choze]	ser Junio Matchi de Gradi	yperperos ducentos et septuaginta atque unum grossorum de Ragusio	28. 11. 1420, Deb. Not., XIII, 247
Radiç Miloucich dicto Uticich	ser Junio de Gradi	ducatos auri nonaginta duos grossos viginti septem	7. 2. 1421, Deb. Not., XIII, 260v
Radiç Miloucich dicto Uticich	Jurach Branchouich	yperperos triginta duos et dimidium	7. 2. 1421, Deb. Not., XIII, 261
Radeta Zriepouich	ser Theodoro de Prodanello	yperperos quadringentos triginta octo et dimidium	7. 2. 1421, Deb. Not., XIII, 261
Et similiter [ego Radeta Zriepouich]	Jurach Branchouich	yperperos quadraginta unum grossos tres	7. 2. 1421, Deb. Not., XIII, 261
Radoe Dubieuich de Choz	ser Matheo de Gradi	yperperos ducentos quinquaginta sex et undecim grossos de Ragusio	2. 12. 1421, Deb. Not., XIII, 341
Et similiter [ego Radoe Dubieuich de Choz]	ser Paulo Andree de Sorgho	ducatos auri sexaginta nouem et yperperos quatráginta sex et grossos tres	2. 12. 1421, Deb. Not., XIII, 341
Tuerdissa Miruscouich de Chozze	Radaçio Ostoich	yperperos octuaginta nouem	15. 4. 1426, Deb. Not., XIV, 14
Radoe Veselcouich	Radaçio Ostoich	yperperos quatráginta quatuor	15. 4. 1426, Deb. Not., XIV, 14
Radogna Gliubinouih de Choça	Laurentio Martoli de Goze	ducatos auri viginti octo	25. 4. 1426, Deb. Not., XIV, 16v
Et similiter [ego Radogna Gliubinouih de Choça]	Radaç Ostoich	yperperos sedecim grossos sex	25. 4. 1426, Deb. Not., XIV, 16v
Et similiter [ego Radogna Gliubinouih de Choça]	Johanni Marci de Ragusio	yperperos viginti duos et grossos undecim	25. 4. 1426, Deb. Not., XIV, 16v

Vochossauus Nouac- houich dictus Tupegli de Choza	Johanni Marci de Ragusio mercatori	yperperos centum nouem grossos quinque et ducatos auri viginti duos [tako]	25. 4. 1426, Deb. Not., XIV, 16v
Radiç Milouçich dictus Utuizich et Michoç filius ipsius Radiç	ser Junio Matei de Gradi	ducatos auri sex- centos octuaginta septem	3. 9. 1426, Deb. Not., XIV, 52
Et similiter [nos Radiç Milouçich dictus Utu- izich et Michoç filius ipsius Radiç]	Antonio de Butcho	yperperos ducentos viginti septem grossos de Ragusio	3. 9. 1426, Deb. Not., XIV, 52
Volchota Veselcho- uich, Radossauus et Radoe omnes fratres} Veselchouich} de Coze	Petro Pantelle	ducatos auri sexa- ginta et yperperos duos et grossos quinque et folla- ros undecim	10. 2. 1427, Deb. Not., XIV, 93v
Tuerdissa Miroschoui- ch de Coze	Petro Pantella	ducatos auri sexaginta	10. 2. 1427, Deb. Not., XIV, 93v
Volchossauus Noua- couich de Coza	Petro Pantella	ducatos auri sexaginta	10. 2. 1427, Deb. Not., XIV, 93v
Milosauus Pribisaglich de Coza	Petro Pantella	yperperos septu- aginta octo et grossos quatuor	10. 2. 1427, Deb. Not., XIV, 93v
Boghcinus Godaçich de Coze	Petro Pantella	ducatos auri viginti et grossos septem et follaros quindecim	10. 2. 1427, Deb. Not., XIV, 94
Tuerdissauus Stoiano- uich de Coça	Petro Pantella	ducatos auri triginta yperperos duos et grossos tres	10. 2. 1427, Deb. Not., XIV, 94
Volchosslauus Nouac- houich dictus Pupegla	Johanni de Marco	yperperos centum viginti tres	11. 2. 1427, Deb. Not., XIV, 95
Volchosslauus Nouac- houich dictus Pupegla	Johanni de Marco	yperperos no- naginta unum et grossos quatuor	11. 2. 1427, Deb. Not., XIV, 95v
Radogna Gliubinoui- ch de Choza	Petro Pantelle	ducatos auri viginti nouem	26. 2. 1427, Deb. Not., XIV, 98

Dragobrat Radisich	Marco Georgii textori pannorum	ducatos auri viginti quinque	18. 6. 1427, Deb. Not., XIV, 123v
Radoe Dubieuich de Choza	ser Junio Mathi de Gradi	yperperos ducentos et viginti octo et ducatos auri decem et octo	20. 6. 1427, Deb. Not., XIV, 124
Radoe Dubieuich de Choza	ser Paulo de Sorgo	yperperos centum quatragesima tres et grossos sex	22. 6. 1427, Deb. Not., XIV, 124v
Radič Uthuičich et Michoç eius filius	Radossauo Turcino-uich	yperperos ducentos et quatuor grossorum Ragusii	27. 8. 1427, Deb. Not., XIV, 139
Radič Utuičich dictus Milouizich	ser Johanni Teo. de Prodanello	ducatos auri centum nonagesima quinque	29. 8. 1427, Deb. Not., XIV, 139
Radič Utuičich	ser Marino de Prodanello et ser Stephano de Zamagno salinariis comunis Ragusii	yperperos septingentos quinquagesima quinque grossorum de Ragusio et grossos tres pro modiis salis predicti noningentis quinquagesima	30. 8. 1427, Deb. Not., XIV, 139v
Radič Milouizich dictus Utuizich et Michoç eius Radič filius	ser Tome de Bona	ducatos auri trecentos decem et octo	1. 9. 1427, Deb. Not., XIV, 140v
Et similiter [nos Radič Milouizich dictus Utuizich et Michoç eius Radič filius]	Petro Pantelle mercatori in Ragusii	ducatos auri ducentos quadraginta	1. 9. 1427, Deb. Not., XIV, 140v
Et similiter [nos Radič Milouizich dictus Utuizich et Michoç eius Radič filius]	Johanni Marci de Ragusio	yperperos centum et quadraginta grossorum de Ragusio	1. 9. 1427, Deb. Not., XIV, 140v
Radogna Gliubienouich de Choça	Petro Pantelle mercatori in Ragusio	ducatos auri quinquagesima septem	17. 10. 1427, Deb. Not., XIV, 148

Goich Pribignich de Coza	Iurcho Radosaglich dicto Marghich	yperperos sexdecim	12. 12. 1427, Deb. Not., XIV, 160
Vochossaus Nouachouich de Choza	Petro Pantelle	ducatos auri quinquaginta septem	12. 12. 1427, Deb. Not., XIV, 160
Et similiter [ego Vochossaus Nouachouich de Choza]	Radaç Ostoich	yperperos tredecim grossorum	12. 12. 1427, Deb. Not., XIV, 160
Vochossauus Chisilzich de Coza	Petro Pantelle	ducatos auri viginti quatuor	12. 12. 1427, Deb. Not., XIV, 160v
Radoe Dubieuich de Choça	ser Junio Matei de Gradi	ducatos auri centum triginta octo	28. 6. 1428, Deb. Not., XIV, 198v
Volchossauus Chisillich de Choza	Petro Pantella	ducatos auri triginta quinque	7. 12. 1428, Deb. Not., XIV, 242
Radouaç Veselich de Choza	Petro Pantella	ducatos auri triginta octo	7. 12. 1428, Deb. Not., XIV, 242v
Radoe Pribisaglich de Ragusio et Volchassinus Brategleuich de Choza	Antoe de Butcho	yperperos triginta septem et grossos sex	11. 1. 1429, Deb. Not., XIV, 249v
Radiuoi Cripouich	Simcho Glauich	ducatos auri quadraginta	26. 2. 1429, Deb. Not., XIV, 270
Radoe Dublyeuich de Coza	ser Iunio Mat. de Gradi	ducatos auri centum triginta duos	24. 5. 1429, Deb. Not., XIV, 297
Radiç Utuizich	ser Nicole Matei de Georgio et ser Nicole Io. de Caboga salinariis comunis Ragusii	yperperos quadringentos quinque grossos quinque et paruulis duodecim pro modiis quingentis decem salis	18. 9. 1429, Deb. Not., XIV, 334v-335
Radiç Utuiçich et Radoe et Michoç filii dicti Radiç et Maroe Paluscouich	Petro Pantelle	ducatos auri ducentos et quinquaginta nouem et grossos sex	30. 9. 1429, Deb. Not., XIV, 338v

Radiç Miloucich Utuïich et nos Radoe et Michoç filii dicti Radiç et Maroe Palus- couich	ser Tome de Bona	ducatos auri tre- centos et quinqu- aginta	1. 10. 1429, Deb. Not., XIV, 339
Et similiter [ego Radiç Miloucich Utuïich et nos Radoe et Michoç filii dicti Radiç et Ma- roe Paluscouich]	ser Tripcho de Buchia	yperperos centum septuaginta octo et grossos quatuor, peruulis quindecim	1. 10. 1429, Deb. Not., XIV, 339
Radiç Miloucich Utuïich et Radoe et Michoç eius filii	ser Junio de Gradi Ma.	ducatos auri tri- ginta quatuor	2. 10. 1429, Deb. Not., XIV, 340
Radiç Milouzich Utuizich et Radoe et Michoç eius filii	Antonio de Butcho	ducatos auri triginta unum et grossos decem septem	5. 10. 1429, Deb. Not., XIV, 340
Volchosauuo Chisili- cich de Choza	Petro Pantelle	ducatos quadra- ginta	23. 12. 1429, Deb. Not., XIV, 368v
Tuerdissa Miroschoui- ch de Choça	ser Damiano Ju. de Sorgo	ducatos auri viginti quatuor	28. 1. 1430, Deb. Not., XIV, 375v
Radiuoi Zriepouich de Choza	Simcho Glauich	ducatos auri du- centos nonaginta	28. 1. 1430, Deb. Not., XIV, 376
Tuerdissa Miroschoui- ch de Coza	ser Damiano Ju. de Sorgo	ducatos auri sexa- ginta septem cum dimidio	15. 3. 1430, Deb. Not., XIV, 391
Radogna Nouacouich	ser Damiano Ju. de Sorgo	ducatos auri viginti unum	15. 3. 1430, Deb. Not., XIV, 391
Radoe Dublieuich de Coza	ser Junio Mat. de Gradi	ducatos auri cen- tum viginti sex cum dimidio	29. 3. 1430, Deb. Not., XIV, 395
Radogna Nouacouich Rogazich de Choza	ser Damiano Ju. de Sorgo	ducatos auri qua- draginta nouem	29. 5. 1430, Deb. Not., XIV, 403
Tuerdisa Miroschoui- ch de Coza	ser Damiano Ju. de Sorgo	ducatos auri centum triginta et grossos septem	9. 6. 1430, Deb. Not., XIV, 405
Tuerdissa Miroschoui- ch de Choza	Marino Ptizich et Petar Bratosaglich	yperperos viginti grossorum	10. 6. 1430, Deb. Not., XIV, 405

Et similiter [ego Tuerdissa Miroschouich de Choza]	Radaç Hostoich	yperperos quinqua- ginta unum et grossos octo	10. 6. 1430, Deb. Not., XIV, 405
Tuerdissa Miroschouich, Vuochota No- uachouich et Vuchoe Mirchouich} omnes de Coza	Anthoe de Butcho	ducatos auri de- cem et septem et grossos duodecim	10. 6. 1430, Deb. Not., XIV, 405v
Radogna Grasaç de Coza	Radaç Hostoich	yperperos sede- cim grossorum	6. 7. 1430, Deb. Not., XIV, 410
Vochota Goitanouich de Coza	Radaç Hostoich	yperperos octo grossorum	6. 7. 1430, Deb. Not., XIV, 410
Vochota Nouacouich et Braian Vocosalich} socii	Antonio de Butcho	yperperos sexa- ginta grossorum	4. 8. 1430, Deb. Not., XIV, 417
Radogna Gliubenoui- ch de Coça	Antonio de Butcho	yperperos viginti grossorum	4. 8. 1430, Deb. Not., XIV, 417
Braian Vocosaglich de Choza	Antonio de Butcho	ducatos auri sedecim	19. 12. 1430, Deb. Not., XV, 22
Plausa Diuizich de Choçe	ser Vladislauo de Goze	ducatos auri tri- ginta quatuor	23. 2. 1431, XV, 34
Radoe Dubleuich de Coza	ser Junio Mat. de Gradi	ducatos auri octu- aginta sex	24. 2. 1431, XV, 34v
Et similiter [ego Radoe Dubleuich de Coza]	Steffano Alexii dicto Capsella	ducatos auri triginta nouem grossum unum	24. 2. 1431, XV, 34v
Vochossauus Ostoich et Pribis Dragzich}... de Choza	Petro Pantelle	yperperos triginta quinque et gros- sos quatuor	13. 3. 1431, XV, 38v
Tuerdissa Miroschoui- ch de Coza	Petar Brathosalich et Maroe Ptizich	yperperos octu- aginta quatuor grossos II÷	16. 3. 1431, XV, 40
Et similiter [ego Tuer- dissa Miroschouich de Coza]	Radaç Xubaç	yperperos decem et octo et grossos octo	16. 3. 1431, XV, 40
Et similiter [ego Tuer- dissa Miroschouich de Coza]	ser Damiano Ju. de Sorgo	ducatos auri cen- tum quinquaginta septem	16. 3. 1431, Deb. Not., XV, 40
Radoslauus et Radiç} Bogzinichi fratres de Choça	Nicole de Stella	ducatos auri viginti tres	10. 7. 1431, Deb. Not., XV, 96v

Plausa Diuizich de Choza	Giurach Priboeuich	ducatos auri triginta et unum	17. 12. 1431, Deb. Not., XV, 154v
Et similiter [ego Plausa Diuizich de Choza]	Antonio de Butcho	yperperos octuaginta quatuor	17. 12. 1431, Deb. Not., XV, 154v
Pausa Diuičich de Choza	Radossauo Ruto-seuich	ducatos auri sedecim	17. 12. 1431, Deb. Not., XV, 154v
Radossauus Pribichieuich de Choza	Maroe Miglieuich	ducatos auri viginti tres et grossos undecim	18. 12. 1431, Deb. Not., XV, 155
Braian Vochossalich de Choza	Maroe Miglieuich	ducatos auri sedecim	18. 12. 1431, Deb. Not., XV, 155
Pribudin Velissalich et Goitan Xagorzich ambo} de Choza	Maroe Ptizich	yperperos viginti octo et grossos duos	20. 12. 1431, Deb. Not., XV, 156v
Pribudin Velissalich et Goitan Xagorzich ambo} de Choza	Miluth Medosseuich pellipario	yperperos quinquaginta sex	20. 12. 1431, Deb. Not., XV, 157
Radič Miloucich dictus Utuizich et Radoe eius filius	Petro Pantelle	ducatos auri ducentos quinquaginta quatuor et grossos XVIII	13. 2. 1432, Deb. Not., XV, 168
Radič Miloucich dictus Utuizich et Radoe eius filius	ser Tripcho de Buchia	ducatos auri [prazan prostor] et grossos [prazan prostor]	13. 2. 1432, Deb. Not., XV, 168
Radiuoi Zriepouich de Coza	Giurach Priboeuich	ducatos auri sedecim	15. 3. 1432, Deb. Not., XV, 177v
Et similiter [ego Radiuoi Zriepouich de Coza]	ser Marino Ju. de Sorgo	ducatos auri triginta quatuor	15. 3. 1432, Deb. Not., XV, 177v
Radouin Braich de Coza et Milas Priboeuich de Ragusio	ser Marino Junii de Sorgo	ducatos auri quinquaginta septem cum dimidio	15. 3. 1432, Deb. Not., XV, 177v
Radogna Gliubinouich dictus Stublina	ser Marino Junii de Sorgo	ducatos auri triginta quatuor	30. 4. 1432, Deb. Not., XV, 195v

Veselchus Radassino- uich de Choza	Millutino Medosseu- ich pellipario	yperperos viginti octo et grossos octo	14. 5. 1432, Deb. Not., XV, 205
Braien Brateglieuich de Coza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri quindecim cum dimidio	19. 5. 1432, Deb. Not., XV, 207v
Radinchus Boroeuich et Vochossauus Rado- mirich} de Coza	ser Marino de Sorgo	ducatos auri triginta	27. 6. 1432, Deb. Not., XV, 227v
Ogria Tularich de Coza	Radisse Crachoucich	yperperos quingenta octo grossorum Ragusii	8. 7. 1432, Deb. Not., XV, 233v
Radeta Zripouich de Coza	Stipano Capsella et Bolcho Nenchoucich	yperperos centum triginta gro- ssorum	8. 7. 1432, Deb. Not., XV, 234
Radoe Dubleuich de Coza	ser Junio Mat. de Gradi	ducatos auri octu- aginta	22. 9. 1432, Deb. Not., XV, 267
Dragobrad Silchoucich de Coza	Radaç Ostoich Subaç	yperperos viginti unum et grossos VIII	5. 11. 1432, Deb. Not., XV, 289
Brain Brateglieuich de Choza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri tri- ginta quinque	11. 11. 1432, Deb. Not., XV, 291
Radiç Milouzich dictus Utuizich et Mi- choç eius Radiç filius	Petro Pantelle ciui mercatori Ragusii	ducatos auri quingentos decem octo	18. 11. 1432, Deb. Not., XV, 294
Radiç Miloucich dictus Utuicich et Mi- choç eius Radiç filius	Stephano Alexii dicti Capsella et Boicho Nenchoucich sociis	ducatos auri cen- tum quinquaginta duos	18. 11. 1432, Deb. Not., XV, 294
Radiç Milouzich dictus Utuizich	ser Nicola Ru. de Saracha	ducatos auri qui- nquaginta duos	19. 11. 1432, Deb. Not., XV, 294v
Radiç Milouzich dictus Utuizich et Michoç eius filius	Antonio de Butcho	yperperos quadraginta sex grossos	19. 11. 1432, Deb. Not., XV, 294v
Radouin Braich de Choça	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri quindecim et yperperos duos et grossos tres	26. 1. 1433, Deb. Not., XV, 318v

Radogna Liubinouich et Radossauus Pribichieuich} de Coza	Antonio de Butcho	ducatos auri sedecim	17. 2. 1433, Deb. Not., XV, 331v
Radogna Liubinouich de Coza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri viginti	17. 2. 1433, Deb. Not., XV, 331v
Braian Brateglieuich	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri quadraginta octo	23. 5. 1433, Deb. Not., XVI, 41
Dragobrad Radisich dictus Silchouich	Tripcho Andree	ducatos auri quindecim	24. 7. 1433, Deb. Not., XVI, 74
Dragobrad Radisich dictus Silchouich	Petro Pantelle	ducatos auri triginta	24. 7. 1433, Deb. Not., XVI, 74v
Braian Bratuglieuich	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri quadraginta	22. 10. 1433, Deb. Not., XVI, 122v
Radouaç Vexelich	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri viginti et unum	22. 10. 1433, Deb. Not., XVI, 122v
Milg Bosigchouich de Coze	ser Benedicto Mar. de Gondola et ser Ursato Martoli de Zamagno	ducatos auri septuaginta	17. 11. 1433, Deb. Not., XVI, 132
Vochota Pupegia de Choza	ser Marino Lu. de Sorgo	ducatos auri septuaginta tres et grossos 23 et follarum 15	21. 11. 1433, Deb. Not., XVI, 133v
Radogna Gliubinouich de Coza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri viginti octo	8. 2. 1434, Deb. Not., XVI, 162
Radogna Gliubinouich dictus Stublina	ser Marino Ju. de Sorgo	ducatos auri triginta et grossos 6	8. 2. 1434, Deb. Not., XVI, 162v
Radossauus Pribichieuich de Coza	ser Benedicto Mar. de Gondola et Ursato Mar. de Zamagno	ducatos auri sexaginta quinque	8. 2. 1434, Deb. Not., XVI, 162v
Migl Bositchouich de Coza	ser Benedicto Mar. de Gondola et ser Ursato Martoli de Zamagno	ducatos auri octuaginta	8. 2. 1434, Deb. Not., XVI, 163
Et similiter [ego Migl Bositchouich de Coza]	ser Steffano Pe. de Sorgo	ducatos auri duodecim	8. 2. 1434, Deb. Not., XVI, 163

Radogna Gliubinouch de Coza	ser Benedicto Mar. de Gondola et ser Ursato Martoli de Zamagno	yperperos septuaginta nouem et grossos quatuor	8. 2. 1434, Deb. Not., XVI, 163v
Radouaç Veselich de Coza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri centum quadraginta	16–20. 2. 1434, Deb. Not., XVI, 169v
Milutinus Medoeuich de Coza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri viginti quatuor	8. 3. 1434, Deb. Not., XVI, 180v
Milutinus Medoeuich et Milouaç eius Milutini frater de Coza	Ratcho Bogdani Grandi	ducatos auri viginti	9. 3. 1434, Deb. Not., XVI, 181
Dabisius Radosalich de Coza	Ratcho Bogdani Grandi	ducatos auri decem	9. 3. 1434, Deb. Not., XVI, 181
Tuertchus Radosalich de Choza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri viginti nouem cum dimidio	12–14.4. 1434, Deb. Not., XVI, 198
Migl Bositchouich de Choza	ser Benedicto Mar. de Gondola et Ursato Martoli de Zamagno	ducatos auri nonaginta	24. 5. 1434, Deb. Not., XVI, 218v
Nos Radiç Utuizich Milouzich et Radoe eius Radiç filius	pro Marino Bla. de Menze et sociis salinariis comunis Ragusii	yperperos quadringentos quinquaginta grossos Ragusii pro valuta et amontantia modia sexaginta salis ad mensuram Ragusii ad grossum nouem pro quolibet modio	9. 8. 1434, Deb. Not., XVI, 253–253v
Brain Brateglieuich de Choça	ser Nicola Ru. de Saracha	ducatos auri quadraginta quinque	18. 8. 1434, Deb. Not., XVI, 259
Radiç Utuizich Milouzich et Radoe ipsius Radiç filius	Laurentio Martoli de Goze	ducatos auri septuaginta quatuor	18. 8. 1434, Deb. Not., XVI, 259v
Radossauus Pribiehieuch de Choza	ser Nicole Mar. de Caboga	ducatos auri viginti quatuor ad yperperos tres pro ducato	18. 8. 1434, Deb. Not., XVI, 259v

Millouaç Medoeuich de Choza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri viginti unum	30. 9. 1434, Deb. Not., XVI, 279v
Et similiter [ego Millouaç Medoeuich de Choza]	ser Benedicto Mar. de Gondola et ser Ursati Martoli de Zamagno	ducatos auri viginti sex et grossos quatuor	30. 9. 1434, Deb. Not., XVI, 279v
Radouaç Veselich de Coza	ser Benedicto de Gondola et Ursato Martoli de Zamagno	ducatos auri quadraginta	8. 11. 1434, Deb. Not., XVII, 16
Migl Bositchouich de Choza	er Benedicto de Gondola et ser Ursato Martoli de Zamagno	ducatos auri centum	9. 11. 1434, Deb. Not., XVII, 16v
Et similiter [ego Migl Bositchouich de Choza]	ser Steffano Pe. de Sorgo	ducatos auri sedecim	9. 11. 1434, Deb. Not., XVII, 16v
Dragobrad Radisich	Antonio Ferucio Catellano	ducatos auri quatuordecim et grossos quindecim	14. 1. 1435, Deb. Not., XVII, 38
Radossauus Mirchouich	Mirosauo Vratouich	ducatos auri triginta	15. 2. 1435, Deb. Not., XVII, 56
Dragobrad Radisich	ser Ellie Fr. de Restis	ducatos auri quindecim et yperperum unum	20. 2. 1435, Deb. Not., XVII, 58v
Pribigna Radutouich, Radossauus Mircouich et Doberchus Milouzich} de Coza	Milich Pribilouich lanario	ducatos auri decem	3. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 64v
Radiç Obradouich de Coza	ser Benedicto Mar. de Gondola et ser Orsato de Zamagno	ducatos auri quatuordecim	3. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 65
Radoe Dubieuich de Coza	Nicole Marini de Nale	ducatos auri quadraginta octo et grossos octo	3. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 65v
Radossauus Mircouich et Pribio Dagzich de Coza	ser Nicole de Saracha	ducatos auri triginta quinque et yperperos duos	3. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 66
Migl Bositchouich de Choza	ser Benedicto Mar. de Gondola et ser Ursato de Zamagno	ducatos auri centum	4. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 67v

Et similiter [ego Migl Bositchouich de Choza]	ser Steffano Pe. de Sorgo	ducatos auri quindecim	4. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 67v
Braien Brategleuich de Coza	Milich Pribilouich lanario	ducatos auri sedecim	16. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 73v
Bogliessauus Dobrassinouich de Coza et Pribigna Ratchouich	Milich Pribilouich lanario	ducatos auri decemseptem cum dimidio	17. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 74
Brain Brateglieuch de Coza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri octuaginta quatuor et grossos XXIIIlo	28. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 79
Michac Bogzinouich de Choza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri sexaginta unum	28. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 79
Bogliasin Mirosalich de Choza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri viginti et grossos XVIII	28. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 79
Tuerdit Medoeuich de Coza	ser Nicole Ru. de Saracha	ducatos auri duodecim	28. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 79
Radossauus Pribichieuch de Choça	Petcho Dobrosalich lanario	ducatos auri centum quinque	28. 3. 1435, Deb. Not., XVII, 79v
Radogna Grasaç de Coza	ser Benedicto Marini de Gondola et ser Ursato Martoli de Zamagno	ducatos auri quadraginta et grossos 24	14. 7. 1435, Deb. Not., XVII, 129v
Milut Vexelich principalis et ego Radogna Grasaç de Coza	Luce Ni. de Saracha	ducatos auri quinque et grossos XII	14. 7. 1435, Deb. Not., XVII, 129v
Vochota Nouacouich de Coza	ser Steffano Pe. de Sorgo	yperperos triginta grossorum	24. 8. 1435, Deb. Not., XVII, 148v
Radogna Gliubinouich de Coza	ser Steffano Pe. de Sorgo	yperperos septuaginta et grossos VI	24. 8. 1435, Deb. Not., XVII, 148v
Et similiter [ego Radogna Gliubinouich de Coza]	Stefano Alexii Capsella	yperperos quadraginta sex	24. 8. 1435, Deb. Not., XVII, 148v
Radiuoi Zriepouich de Choza	Antonio de Butcho	yperperos quadraginta nouem grossorum	1. 10. 1435, Deb. Not., XVII, 168v
Radeta Zriepouich de Coza	Laurentio Martoli de Goze	ducatos auri septuaginta sex	26. 10. 1435, Deb. Not., XVII, 180v

Radiuoy Zriepouich de Coza	Antonio de Butcho	yperperos octuaginta octo grossorum Ragusii	1. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 192
Radiç Obradouich de Coza	ser Benedicto de Gondola et ser Ursato Martoli de Zamagno	ducatos auri XVII	5. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 193
Radiuoi Zriepouich de Coza	ser Benedicto de Gondola et ser Ursato Martoli de Zamagno	yperperos octuaginta et grossos X	5. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 193v
Radiuoi Zirepouich de Coza meo proprio nomine ac tanquam procurator et procuro nomine fratris mei Radette	Laurentio Martoli de Goze	ducatos auri septuaginta sex	5. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 193v
Radogna Grasaç et Milut Veselich} de Coza	ser Nicola Ru. de Saracha	ducatos auri viginti nouem	6. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 194
Miluth Vexelich de Choza	ser Steffano Pe. de Sorgo	yperperos quadriginta grossorum Ragusii	7. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 195
Et similiter [ego Miluth Vexelich de Choza]	ser Ursato de Zamagno Martoli	ducatos auri decem et nouem et yperperos octo	7. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 195
Milgh Boxitchouich de Choza	ser Benedicto Mar. de Gondola et ser Ursato Mart. de Zamagno	ducatos auri centum duodecim cum dimidio et yperperos centum octo grossorum Ragusii	7. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 195
Radogna Grasaç de Choza	ser Benedicto Mar. de Gondola et ser Ursato Mart. de Zamagno	ducatos auri sedecim et yperperos quindecim	7. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 195
Et similiter [ego Radogna Grasaç de Choza]	ser Steffano Pe. de Sorgo	yperperos quadraginta	7. 12. 1435, Deb. Not., XVII, 195

Iuan Radisich de Coza	ser Dragoe de Sorgo	ducatos auri tredecim cum dimidio	23. 3. 1436, Deb. Not., XVII, 257v; 13.11. 1436, Div. Canc., L, 127
Radiuoi Zriepouich de Coza	ser Nicole Ruschi de Saracha	ducatos auri triginta duos	24. 3. 1436, Deb. Not., XVII, 258
Radiuoy Zriepouich et Milobrad Goyçich	Radaz Ostoych Xubaç	in yperperi quinquaginta octo cum dimidio	3. 9. 1436, Div. Not., XXIV, 102
Pribis Dragcich	ser Benedicto de Gondola et ser Orsato de Zamagno	ducatos auri quindecim	18. 2. 1438, Deb. Not., XVIII, 31v
Radossauus Silchouich et Vuchich Radeglichouich	ser Andree et ser Nicole fratribus Mi. de Sorgo	yperperos trecenos et quinquaginta et grossos duos	6. 3. 1438, Deb. Not., XVIII, 33v
Radossauus Silchouich et Vochich Radelchouich	ser Michaeli Marini de Restis	ducatos auri centum et viginti	20. 3. 1438, Deb. Not., XVIII, 36v
Dragobrath Silchouich et Michaz Rieseuch	Radouano Bogosalich	ducatos auri sexaginta duos cum dimidio	4. 6. 1438, Deb. Not., XVIII, 57
Tuerdissa Miroschouich	Petro Pantelle	ducatos auri quadraginta unum	15. 9. 1438, Deb. Not., XVIII, 85v
Tuerdissa Miroschouich de Coza	Johanni Marci	ducatos auri sexaginta duos	17. 9. 1438, Deb. Not., XVIII, 86v
Et similiter [ego Tuerdissa Miroschouich de Coza]	Nicole Braychouich	ducatos auri quinquaginta sex	17. 9. 1438, Deb. Not., XVIII, 86v
Tuerdissa Miroschouich de Coza	Radaz Xubaz	yperperos undecim	7. 11. 1438, Deb. Not., XVIII, 100
Michat Bochcinouich, Radiç Bochcinouich et Migl Bosichouich	ser Orsato Mart. de Zamagno	ducatos auri sexdecim	23. 11. 1438, Deb. Not., XVIII, 106
Vochaz Bogdanouich	Galez de Brugnolis de Mantua	ducatos auri quatuordecim	28. 11. 1439, Deb. Not., XIX, 104v
Radossauus Pribichieuch Zabolan de Coza	ser Nichole Ru. de Saracha	ducatos auri quadraginta	15. 1. 1440, Deb. Not., XIX, 117
Radossauus Miochouich de Coza	Galezio de Brugnolis de Mantua	ducatos auri quatuordecim	28. 1. 1440, Deb. Not., XIX, 122

Sladoe Racich de Drina	Dragobrat Silcouich habitator Ragusii	ducatos auri quindecim	1. 4. 1440, Deb. Not., XIX, 154v
Radossauus Miochouich de Coza	ser Petro Ni. de Poza	yperperos quinquaginta	28. 11. 1440, Deb. Not., XX, 100v
Radiz Miomanouich de Coza	ser Petro Ni. de Poza	yperperos quinquaginta septem	28. 11. 1440, Deb. Not., XX, 100v
Migl Bosigchouich dictus Nartiza de Coza	ser Benedicto de Gondola	yperperos trecentos et ducatos auri XV	5. 12. 1440, Deb. Not., XX, 104
Radogna Grasaz	Georgio Bogunouich chiodarolo	ducatos auri viginti	17. 12. 1440, Deb. Not., XX, 108
Stipchus Dubieuch de Ragusio, Vochsa Radognich et Maroe Radouanouich} ambo de Coza	ser Petro Ni. de Poza	yperperos centum quinquaginta	11. 3. 1441, Deb. Not., XX, 140v
Milobrath Goycich principalis de Coza debitor	ser Petro Nicole de Poza	yperperos septuaginta quinque	14. 3. 1441, Deb. Not., XX, 141v
Radiz Bogcinouich et Milorath Goycich	ser Orsato Petri de Sorgo	ducatos auri quatuordecim et grossos XVIII	14. 3. 1441, Deb. Not., XX, 141v
Bossidar Radmilouich de Coza	Galeazio de Brugnolis de Mantua	ducatos auri viginti	27. 4. 1441, Deb. Not., XX, 156
Radiocho Boroëuich de Coza	Galez de Brugnolis de Mantua	ducatos auri sex	27. 4. 1441, Deb. Not., XX, 156
Dobercho Miloucich et Radichna Tuerdisalich de Coza	Georgio Bogunouich chiodarolo	ducatos auri decem et nouem	29. 4. 1441, Deb. Not., XX, 157v
Bosidar Radomilouich [tako] et Radiuoy Vuchoeuich de Coza	Milete Radisich	yperperos viginti sex	29. 4. 1441, Deb. Not., XX, 158
Milobrath Goycich de Coza	ser Petro Nicole de Poza	yperperos viginti septem	10. 5. 1441, Deb. Not., XX, 162
Miluth Tuerdisalich de Coza	Anieli Cechapesse de Neapoli	ducatos auri quindecim	10.5. 1441, Deb. Not., XX, 162v

Radaz Radasinouich de Coza	Marcho Veselchouich cimatori	ducatos auri quatuordecim cum dimidio	10. 5. 1441, Deb. Not., XX, 162v
Radoichus Boroeuich de Coza	Matheo Miosich	ducatos auri sex	13. 6. 1441, Deb. Not., XX, 172
Radoichus Boroeuich de Coza	Galeaz Brugnolis	ducatos auri decem et octo	13. 6. 1441, Deb. Not., XX, 172
Dabisuius Radosalich de Coza	Radossauo Utisenouich	ducatos auri tresdecim	13. 6. 1441, Deb. Not., XX, 172v
Radaz Radasinouich de Coza	Marco Veselchouich zimatori	ducatos auri quatuordecim cum dimidio	27. 6. 1441, XX, 177v
Miluth Tuerdisalich de Coza	Anieli Cechapesse	ducatos auri viginti sex	5. 7. 1441, Deb. Not., XX, 179v
Bossidar Radmilouich de Coza	Galeazio de Brugnolis de Mantua	ducatos auri triginta unum	5. 7. 1441, Deb. Not., XX, 180
Miluth Tuerdisalich de Coza	Leono Nicholai de Vincentia lanifico	ducatos auri viginti	5. 7. 1441, Deb. Not., XX, 180
Bosidar Radmilouich de Coza	Georgio Bogounouich	ducatos auri viginti quinque	5. 7. 1441, Deb. Not., XX, 180v
Radiuoy Radoeuich dictus Stuchlich	Anieli Cechapesse	ducatos auri viginti octo cum dimidio	6. 7. 1441, Deb. Not., XX, 181
Radiuoy Radoieuich de Coza	Marino Miladinouich et Marino Raychouich sociis	ducatos auri quatuordecim	6. 7. 1441, Deb. Not., XX, 181v
Radiz Radosalich de Coza	Matheo Ni. de Georgio	ducatos auri quinquaginta duos	17. 8. 1441, Deb. Not., XXI, 4
Vladon [tako] Radoeuich sartor et Radaz Radasinouich de Coza	Maroe chouich cimatori	ducatos auri quinquaginta octo cum dimidio	30. 8. 1441, Deb. Not., XXI, 8
Vochelia Utuicich et Radiuoy Brayachouich} ambo de Coza	ser Sigismondo de Georgio	ducatos auri quadraginta et dimidium	16. 9. 1441, Deb. Not., XXI, 11
Vuoch Miogostouich de Coza	ser Petro Nicole Jo. de Poza	yperperos quinquaginta tres	12. 10. 1441, Deb. Not., XXI, 28
Balich Radochnich de Coza et Miluth Tuerdisalich dicti loci	ser Orsati Petri de Sorgo	ducatos auri viginti octo	12. 10. 1441, Deb. Not., XXI, 28v

Et similiter [nos Balich Radochnich de Coza et Miluth Tuer- disalich dicti loci]	ser Michaeli de Zamagno et fratribus	ducatos auri decem	12. 10. 1441, Deb. Not., XXI, 28v
Miluth Tuerdisalich de Coza	Leono Nicolai de Vincentia lanifico habitanti Ragusii	ducatos auri sexdecim	12. 10. 1441, Deb. Not., XXI, 29
Iuan Radincich de Coza	Vlachusse Giurgeu- ich	ducatos auri decem et septem et grossos quatuor	23. 11. 1441, Deb. Not., XXI, 46
Radiz Miomanouich de Coza	Galeaz Brugnolo de Mantua	ducatos auri viginti unum	29. 11. 1441, Deb. Not., XXI, 47v
Bossidar Radmilouich de Coza	Georgio Bogunouich chioldarolo	ducatos auri viginti septem	6. 12. 1441, Deb. Not., XXI, 56v
Dabisiuus Radosalich de Coza	Petro de Paxe	ducatos auri tresdecim cum dimidio	9. 12. 1441, Deb. Not., XXI, 56v
Radiz Miomanouich de Coza	Galeazio de Brugno- lis de Mantua	ducatos auri viginti nouem et grossos XXXIII	20. 2. 1442, Deb. Not., XXI, 82v
Miluth Tuerdisalich de Coza	Galeaz de Brugnolis de Mantua	ducatos auri qua- tuordecim	20. 2. 1442, Deb. Not., XXI, 82v
Radiuoy Vochoeuich de Coza	Millete Radisich	ducatos auri octo	15. 3. 1442, Deb. Not., XXI, 92
Radiocho Boroeuich de Coza	Galeazio de Brugno- lis de Mantua	ducatos auri decem et octo	11. 4. 1442, Deb. Not., XXI, 100
Bosidar Radmilouich de Coza et Georgius Bogunouich chioda- rolus	ser Orsato Petri de Sorgo	ducatos auri viginti septem	11. 4. 1442, Deb. Not., XXI, 101v
Dabisiuus Radosalich de Coza	ser Orsato de Sorgo	ducatos auri sep- tem cum dimidio	11. 4. 1442, Deb. Not., XXI, 101v
Vochechia Uticich de Coza	ser Michaeli Ni. de Poza	ducatos auri qua- tuordecim	21. 4. 1442, Deb. Not., XXI, 108v
Radiz Miomanouich de Coza	Galeaz Brugnolo	ducatos auri treginta cum dimidio	28. 4. 1442, Deb. Not., XXI, 112v
Miluth Tuerdisalich de Coza	Galeaz de Brugnolis de Mantua	ducatos auri qua- tuordecim	28. 4. 1442 Deb. Not.” XXI, 112v

Radiz Miomanouich et Radossauus Braychouich de Coza	ser Sigismundo de Georgio	septuaginta octo ducatos auri et grossos VI	28. 4. 1442, Deb. Not., XXI, 112v
Miluth Tuerdisalich et Chrebeglian Radochnich de Coza	ser Orsato Petri de Sorgo	ducatos auri triginta	28. 4. 1442, Deb. Not., XXI, 112v
Radiz Miomanouich et Miluth Tuerdisalich de Coza	ser Orsato Petri de Sorgo	ducatos auri undecim	28. 4. 1442, Deb. Not., XXI, 113
Miluth Tuerdisalich et Radiz Miomanouich de Coza	ser Sigismondo de Georgio	ducatos auri treginta	28. 4. 1442, Deb. Not., XXI, 113v
Bossidar Miochanich dictus Cogneuodich de Coza	Natali de Dobrich de Nale	ducatos auri quatuordecim	7. 6. 1442, Deb. Not., XXI, 129v
Radiuoy Criepouich de Coza	ser Sigismondo de Georgio	ducatos auri quinquaginta unum et grossos XXV	22. 9. 1442, Deb. Not., XXI, 162v
Bosidar Radomilouich	Georgio Bogunouich	ducatos auri triginta quatuor	15. 11. 1442, Deb. Not., XXI, 182
Radogna Grassaz de Coza	ser Matheo Ni. de Georgio	ducatos auri triginta duos	15. 11. 1442, Deb. Not., XXI, 182
Pribis Dragcich [tako] et Bosidar Radmilouich [tako]	ser Benedicto de Gondola	ducatos auri viginti tres	15. 11. 1442, Deb. Not., XXI, 182
Obrad Iuanouich de Coza	ser Benedicto Mari. de Gondola	ducatos auri quadraginta quatuor et grossos XXXIII	16. 11. 1442, Deb. Not., XXI, 182
Vochaz Bogdanouich de Coza et Vocho-ta Goytanouich de Ragusio	Radossauo Dobrosalich	ducatos auri decem et septem et grossos XVIII	20. 11. 1442, Deb. Not., XXI, 186
Dabisius Radosalich de Coza	Radossauo Rado-gnich	ducatos auri tresdecim	3. 11. 1444, Deb. Not., XXII, 45
Obrad Iuanouich de Coza	ser Nicole Mari. Ra. de Goze	ducatos auri octo et grossos 21	10. 2. 1445, Deb. Not., XXII, 71

Radiz et Dobrouoch Miomanouich fratres de Choza	ser Clementi Vite de Goze	ducatos auri triginta	12. 2. 1445, Deb. Not., XXII, 72
Matchus Bogosalich et Bosidar Brayanchoui- ch de Coza	Milete Radisich	ducatos auri viginti	22. 3. 1445, Deb. Not., XXII, 90
Radeta Zrepouich de Coza et Cuietchus Stanisalich	ser Benedicto de Gondola et ... epitro- pis testamenti ... ser Johannis Lampre de Catharo	yperperos centum	16. 9. 1445, Deb. Not., XXII, 158v
Radeta Cripouich et Cuietchus Stanisalich	ser Vladisslauo de Goze	ducatos auri quingenta quatuor	16. 9. 1445, Deb. Not., XXII, 158v
Radeta Zrepouich de Coza, Cuietchus Stanisalich	ser Johanni Andree Mart. de Volzio	ducatos auri cen- tum quingenta	16. 9. 1445, Deb. Not., XXII, 159
Radiz Miomanouich de Coza	ser Clemente Vite de Goze	ducatos auri triginta unum	12. 11. 1445, Deb. Not., XXII, 181
Matchus Bogosalich et Bosidar Brayanchoui- ch de Coza	Milete Radisich	ducatos auri qui- nquaginta tres	27. 1. 1446, Div. Not., XXXI, 12v
Milut Tuerdisalich et Chrebeglian Radoch- nich} ambo de Coza	Galez Brugnolis de Mantoa	ducatos tresdecim cum dimidio	1. 2. 1446, Div. Not., XXXI, 15v
Dobrichus Miloucich et Pribis Dragicch principales omnes de Coza	soluere ser Petro Ant. de Nassis	ducatos auri qua- tordecim	8. 2. 1446, Div. Not., XXXI, 17
Veseochus Radosalich et Radogna Radoeui- ch} ambo de Coza	Radossauo Rado- gnich	ducatos auri quinque	28. 3. 1446, Div. Not., XXXI, 36v
Radogna Boghelich	ser Ellie Si. de Restis	ducatos auri sexa- ginta tres	30. 3. 1446, Div. Not., XXXI, 41
Radogna Bogeglich	Radossauo Rado- gnich	ducatos auri sex	17. 5. 1446, Div. Not., XXXI, 64
Radogna Bogetich et Radogna Vozmiloui- ch} de Coza	Cole Iuanouich	ducatos auri sex et grossos VII	17. 5. 1446, Div. Not., XXXI, 64

Vucheglia Stoysalich et Radogna Boghelich dictus Gorcich} de Coza	ser Petro Antonii de Nassis de Jadra	ducatos auri treginta duos cum dimidio	17. 5. 1446, Div. Not., XXXI, 64v; 4.2. 1447, Isto, 184
Bosidar Radomilouich et Radiuoy Vuchoeuich} de Coza	Sriedan Brayanoouich	ducatos auri decem et octo	29. 5. 1446, Div. Not., XXXI, 73v
Radiz Miomanouich de Coza	Anieli Cechapesse	ducatos auri viginti tres	31. 5. 1446, Div. Not., XXXI, 74
Milut Tuerdisalich	Anieli Cechapesse	ducatos auri triginta	31. 5. 1446, Div. Not., XXXI, 74
Veseochus Radosalich de Coza	Radossauo Radognich	ducatos auri quatuor	28. 11. 1446, Div. Not., XXXI, 159
Veseochus Radosalich, Bogliasin Chouazeuich et Radasin Vuchasinouich} omnes de Coza	Radossauo Radognich	ducatos auri quatuor	29. 11. 1446, Div. Not., XXXI, 160
Milut Tuerdisalich de Coza	Galeaz Brugnolo	ducatos auri decem et octo	9. 12. 1446, Div. Not., XXXI, 164
Milut Tuerdisalich et Radiz Miomanouich de Choza	Galeaz Brugnolo	ducatos auri nouem	9. 12. 1446, Div. Not., XXXI, 164
Bossidar Parla de Coza et Radiuoy Vuchoeuich de Coza	Stridano Brayanoouich	ducatos auri viginti quinque	10. 12. 1446, Div. Not., XXXI, 165v
Radogna Boghelich dictus Goycich [prekriženo: <i>de Coza</i>]	ser Petro de Nassis de Jadra	yperperos quadraginta sex	Div. Not., 6. 2. 1447, XXXI, 184v
Radogna Boglelich dictus Goycich de Coza	Colle Iuanouich	ducatos auri quinque	6. 2. 1447, Div. Not., XXXI, 186
Radiz Miomanouich de Coza	Stridano Brayanoouich lanario	ducatos auri viginti quinque	5. 4. 1447, Deb. Not., XXIII, 24
Radichoe Obradouich de Coza	Brayllo Tarbotinoouich	ducatos auri triginta tres	14. 9. 1447, Deb. Not., XXIII, 97v
Milut Tuerdisalich de Coza	Galeazio de Brugnolis de Mantoa	ducatos auri decem et nouem	14. 9. 1447, Deb. Not., XXIII, 97v
Bossidar Parla et Radiuoy Vochoeuich ambo de Coza	Radossauo Radognich lanario	ducatos auri tresdecim	10. 1. 1448, Deb. Not., XXIII, 154

Bosidar Parla, Radiz Miomanouich et Radiuoy Vuchoeuich de Coza	Sriedano Brayanouich lanario	ducatos auri treginta sex	11. 1. 1448, Deb. Not., XXIII, 155
Radasinus Radatouich et Vucheta Bogdanouich de Choza	Mathco Milsich	ducatos auri treginta tres	3. 5. 1448, Deb. Not., XXIV, 7
Milut Tuerdisalich et Chrebelian Radochnich} ambo de Coza	Milete Radisich lanario	ducatos auri sexdecim	12. 7. 1448, Deb. Not., XXIV, 36v
Radiz Miomanouich de Coza	Johanni et Petro fratribus de Paxe	ducatos auri tresdecim	7. 12. 1448, Deb. Not., XXIV, 96v
Vuchota Bogdanouich de Coza et Radassinus Radatouich de Tientista	ser Vladissauo de Goze	ducatos quadraginta tres auri grossos duodecim	između 22–30. 1. 1449, Deb. Not., XXIV, 111v
Vucheta Bogdanouich de Coza et ego Radasinus Radatouich de Tintiste	ser Vladissauo de Goze	ducatos septuaginta duos auri	14. 5. 1449, Deb. Not., XXIV, 174v
Ukupno 316 zaduživanja		13.497,5 dukata, 9.628,5 perpera, 767,5 groša, 68 folara, 37 libara i 40 unča srebra	
U dukatima		16.728 dukata, 40 libara i 4 unče srebra	

Zaključak

Podaci o kreditnoj trgovini ukazuju na stepen privrednog razvoja kreditora, dužnika i njihovih sredina. Kroz prizmu zaduživanja trgovaca iz Foče na ovome mjestu skrenuta je pažnja na više aspekata koji utječu na korištenje prikupljenih pokazatelja. Dosadašnje postavke Desanke Kovačević-Kojić u prikupljanju i prezentiranju informacija o zaduživanjima bosanskih trgovaca na primjeru Foče kasniji pristupi nisu najuspješnije kontekstualizirali niti dograđivali. Prezentiranim prilogom

koji predstavlja prikupljene ugovore o zaduživanju fočanskih trgovaca obogaćena je dosadašnja statistika i pored brojki, slikovito je, izrazom dokumenta, omogućeno da buduća sagledavanja dobiju više na vjerodostojnosti i otkrivanju novih informacija.

U periodu 1358–1449. kroz prizmu 315 kreditnih ugovora fočanski trgovci ostvarili su kredite u ukupnom iznosu od 16.728 dukata, 40 libara i 4 unče srebra (13.497,5 dukata, 9.628,5 perpera, 767,5 groša, 68 folara, 37 libara i 40 unča srebra), odnosno u prosjeku 183 dukata godišnje. U prvom razdoblju (1358–1420) zastupljeno je 39 kredita (ukupno oko 3.700 dukata) s manjim brojem trgovaca, dok se u drugom razdoblju (1420–1449) sklapa daleko veći broj kredita s većim brojem trgovaca i većim iznosima (284 kredita, oko 13.000 dukata). Najviše kredita ima u godinama 1427. (23), 1434. (21), 1435. (33), 1441. (31) i 1442. (20), dok su najveći iznosi kredita zabilježeni 1426. (oko 900 dukata), 1427. (oko 1.700), 1429. (oko 1.100), 1432. (oko 1.370), 1434. (oko 1.104) i 1435. godine (oko 1.180 dukata). Uspon u zaduživanju prati se do 1426. Vrhunac je održavan 1426–1435, a nakon toga uslijedilo je opadanje koje je naglo završeno 1449. U odnosu na ranije pristupe prikupljene informacije pokazuju da je broj fočanskih trgovaca u kreditnoj trgovini znatno veći, da su njihova zaduživanja brojnija, da je orijentacija zaduživanja dugotrajnija te da je kroz njihovu prizmu Foča najdominantnije privredno središte u istočnoj Bosni, odnosno da poslije Drijeva i Srebrenice ima primat nad ostalim naseljima u Bosni (Prača, Goražde, Višegrad, Borač, Visoko, Olovo, Ustikolina, Tjentište, Kreševo, Cernica, Trebinje).

Među domaćim fočanskim trgovcima u kreditnoj trgovini drugu polovinu XIV i početak XV stoljeća obilježavaju Nartičići, Zorčići i Pedišići. U periodu 1420–1449, koji pripada najjačem privrednom razvoju Foče, kroz kontinuitet prisustva i visinu kredita fočanski trgovci se mogu gradirati u više slojeva. Istaknutu poziciju imaju trgovci čija ukupna zaduživanja u većem broju ugovora i u dužem kontinuitetu prelaze 200 dukata, a među kojima su Radoje Dubjević, braća Radeta i Radivoj Crijepović, Tvrdiša Mirošković, Vukosav Novaković zvani Pupelja,

Radič Milovčić Utvičić, Brajan Brateljević, Dragobrad Radišić zvani Silković, Radonja Ljubinović zvani Stublina, Radosav Pribićević Zabolan, Radovac Veselić, Milj Božicković zvani Nartica, Milut Tvrdisalić, Boždar Radmilović i Radič Miomanović.

Kao kreditori fočanskih trgovaca u Dubrovniku pretežno su predstavnici građana, dok je vlastela davala veće iznose kredita. Vlastela je učestvovala u oko 45% kredita, ali je davala oko 63% sredstava. Vlastelin Nikola Saraka u periodu 1432–1440. daje 22 kredita u iznosu od oko 848 dukata, dok trgovac tkaninama Petar Pantela kroz 20 kredita u periodu 1427–1438. daje fočanskim trgovcima robu u vrijednosti od oko 1.800 dukata.

IZVORI I LITERATURA

IZVORI

Neobjavljeni izvori

– Državni arhiv u Dubrovniku (DAD)

– Serije:

Debita Notariae – Deb. Not.

Diversa Cancellariae – Div. Canc.

Diversa Notariae – Div. Not.

Miscellanea saeculi

Testamenta Notariae – Test. Not.

Objavljeni izvori

– Esad Kurtović, *Izvori za historiju srednjovjekovne Bosne I/1-2 (Ispisi iz knjiga zaduženja Državnog arhiva u Dubrovniku 1365-1521)*, Sarajevo: ANUBiH, 2017.

– E. Kurtović, *Arhivska građa za historiju srednjovjekovne Bosne (Ispisi iz knjiga kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku 1341-1526)*, 1-3, Sarajevo: Institut za historiju – JU Historijski arhiv Sarajevo, 2019.

- E. Kurtović – Almir Peco, *Izvori za historiju srednjovjekovne Bosne (Ispisi iz knjiga notarijata Državnog arhiva u Dubrovniku 1370-1529)*, 1-3, Sarajevo: Univerzitet Sarajevo – Institut za historiju – Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića – Historijski arhiv Sarajevo, 2021.
- Ljubomir Stojanović, *Stare srpske povelje i pisma I/1*, Beograd-Sremski Karlovci: Srpska kraljevska akademija, 1929–1934. (ćir.)

LITERATURA

Knjige:

- Bogumil Hrabak, *Foča do kraja XVIII veka*, Beograd; Autor, 1999.
- Desanka Kovačević, *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, Sarajevo: ND BiH, 1961.
- Desanka Kovačević-Kojić, *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, Sarajevo: Veselin Masleša, 1978, (ćir.).
- Zrinka Pešorda-Vardić, *U predvorju vlasti. Dubrovački antunini u kasnom srednjem vijeku*, Zagreb – Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU – Hrvatski institut za povijest, 2012.
- Paola Pinelli, *Tra argento, grano e panni (Piero Pantella, un operatore italiano nella Ragusa del primo Quattrocento)*, Firenze: University Press, 2013.
- Marijan Premović, *The Land of Drina in the Middle Ages*, Lyon: Livre de Lyon, 2024.
- Srđan Rudić, *Bosanska vlastela u XV veku. Prosopografska studija*, Beograd-Banja Luka: Istorijski institut- Univerzitet u Banjaluci-Centar za napredne srednjovekovne studije, 2021, (ćir)
- Đuro Tošić, *Trg Drijeva u srednjem vijeku*, Sarajevo: Veselin Masleša, 1987, (ćir.).
- Nenad Vekarić, *Vlastela grada Dubrovnika 1-3*, Zagreb – Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU, 2011–2012.

- Ignacij Voje, *Kreditna trgovina u srednjovjekovnom Dubrovniku*, Sarajevo: ANUBiH, 1976.
- Pavo Živković, *Ekonomsko-socijalne promjene u bosanskom društvu u XIV i XV stoljeću*, Tuzla: Univerzal, Biblioteka Istorija i revolucija, 1986.

Članci

- Dušanka Dinić-Knežević, “Petar Pantela – trgovac i sukarnar u Dubrovniku”, *Godišnjak FF Novi Sad*, br. XIII/1, (1970): 87–144. (ćir).
- Esad Kurtović, “Zaduživanja Radoja Dubjevića”, *Bosna franciscana*, br. XIV/25, (2006): 181–190.
- E. Kurtović, “Utvičići iz Foče (bosansko ili dubrovačko porijeklo?)”, *Prilozi*, br. 45, (2016), 13–39.
- E. Kurtović, *Hrebeljanovići, Balićievići i ostali fočanski trgovci u periodu 1469–1524. godine*, “Зборник радова у част академику Десанки Ковачевић-Којућ”, Бања Лука: АНУРС, (2015), 327–372.
- Radmilo B. Pekić, “Dubrovački antunin Galeaco Brunjoli iz Mantove”, *Zbornik radova FF Kosovska Mitrovica*, br. XV/1, (2015): 45–67.
- P. Živković, “Kreditno-trgovinske veze Dubrovnika i Foče u srednjem vijeku”, *Povijesni zbornik*, br. 4, (2009): 47–78.

Summary

Credit Indebtedness of Merchants from Foča in Ragusa in the Period 1358–1449

The presented contribution, which compiles the collected debt contracts of merchants from Foča, provides, through the wording of the documents, a solid starting point for drawing conclusions about the place and role of the Foča community in the economic development of the medieval Bosnian state. The 315 collected credit contracts from the period 1358–1449 show that the peak of credit borrowing occurred between 1426 and 1435, that the number of Foča merchants involved in credit trade is significantly larger, that their borrowings are more numerous, and that their credit activity was more long-term. Through their activity, Foča emerges as the most dominant economic center in eastern Bosnia, and after Drijeva and Srebrenica, it holds primacy over other settlements in Bosnia (Prača, Goražde, Višegrad, Borač, Visoko, Olovo, Ustikolina, Tjentište, Kreševo, Cernica, Trebinje).